

ಕುರಾವಂಜಿ

ಮೇ
೧೯೬೬

KURAVANJI

Kannada Monthly

ಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ. ಶಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ. ಶಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ. ಎಸ್. ಕೆ. ಎಸ್. ಎಸ್.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಎಸ್. ಕೆ. ಎಸ್. ಎಸ್.

ಪ್ರಾ. ವಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ. ಎಸ್. ಕೆ. ಎಸ್. ಎಸ್.

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ. ಎಸ್. ಕೆ. ಎಸ್. ಎಸ್.

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ. ಎಸ್. ಕೆ. ಎಸ್. ಎಸ್.

ಇಲಾಖೆ, ಇಲಾಖೆ

ತಿಳಿಸುಗೆಯ ಮೂಲಪತ್ರಿಕೆ

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮಿತವ್ಯಯಕ್ಕೆ

ಹಾಗೂ

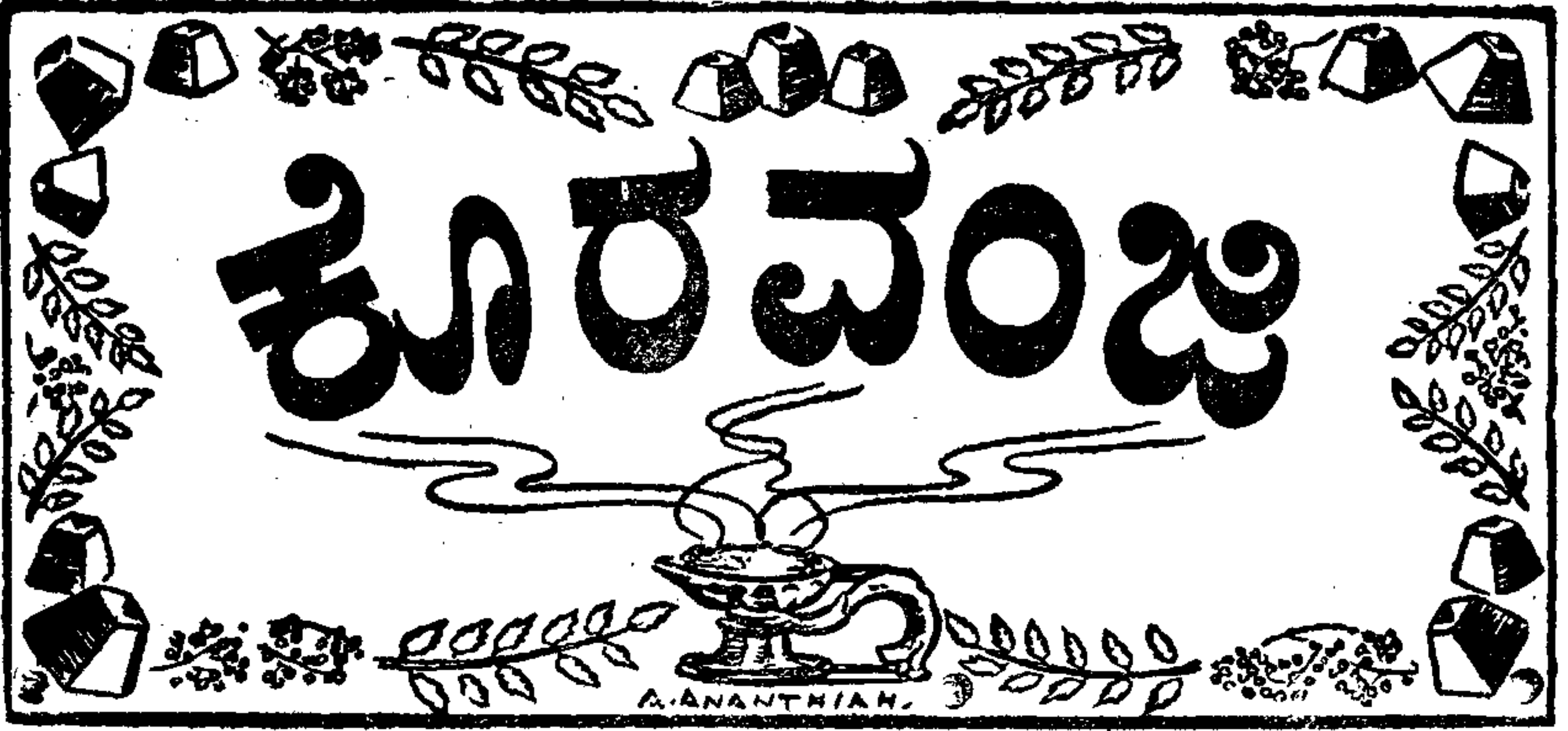
ಪ್ರಕಾಶನಾನವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ

ಬೆಂಗಾಲೊ

ಬಲ್ಬುಗಳು

ಸಂಪುಟ ೨೫]

ಮೇ ೧೯೬೬

[ಸಂಚಿಕೆ ೨

ಕು ಹ ಕಿ ಡಿ ಗ ಳು

ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ರೈಲಿನ ಅವಘಾತಗಳಾದವಲ್ಲ; ಆಗ ರೈಲ್ವೆ ಸಚಿವ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರೂ ರೇಗಿದರಂತೆ.

—ರೇಗದೆ ವಂತೇ ? ರೈಲ್ವೆಯವರೂ ಮಾಡುವ ಅವಘಾತವನ್ನು ಬೇರೆಯಾರೋ ಬಂದೂ ಮಾಡಿದರೆ ರೇಗುತ್ತೇ ?

* * * * *
ರಾಜೀವ್ ಪುರದ ಹೋಬಳಿಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಂಧ್ಯಾಹ್ನದ ಉಪಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೇ. ಅಲ್ಲಿನ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಧಡಿಯರೆಲ್ಲ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದರಂತೆ.

* * * * *
ಮೈಸೂರು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಕಾವೇರಾಜ್ ಅವರು ದಿಗ್ವಿಜಯದ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರವಾಸ ನಡೆಸಿದರಲ್ಲ! ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ “ಕಟ್ಟಾಯಂ, ಆಹುಣಂ” ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎಂದೂ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲ ; ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ, ಕಾಳಿ ಯೋಜನೆ, ಗೋವಾ ನವಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೊಸಪೇಟೇಲಿ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ಕೇಳಿಕೆಗಳಿಗೂ, “ಕಟ್ಟಾಯಂ ಆಹುಣಂ” ಅಂದರಲ್ಲ !

ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ಗಡಿದಾಟಿದ ಕೂಡಲೆ, ಕಟ್ಟಾಯಂ ಆಹುಣಂ, ಪಾರ್ಕಲಾಂ ಎಂದೂ ಸೇರಿಸಿದರಂತೆ.

ಅಪ್ಸರೆಯರ ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಳಿ ಬೀಳುತ್ತಲ್ಲಾ ? ಅದರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ
ಎಂದೂ ಋಷ್ಯಶೃಂಗರಂ ಕೇಳಿದರಂತೆ.

ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಸೀಬೆಕಾಯಿ ತಿನ್ನುವಾಗ, ಆ ಗಂಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ತುಂಬಿಟ್ಟು
ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದೂ ಗಂಧರ್ವನೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದನಂತೆ.

* * * *

ನಮ್ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಖಾಂಧಾರಿ ಬಿಕ್ಷದವನೊಬ್ಬ ಬಂದಿದ್ದ. ಅದೇನು
ರೀವಿ ! ಅದೇನು ಅಹಂಕಾರ !! ಬೇಡುವವನು ಅವನಲ್ಲ, ಭಿಕ್ಷೆ ಹಾಕುವ ನಾವು ನಿಜ
ವಾಗಲೂ ಭಿಕ್ಷುಕರೂ ಅನ್ನೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡ.

—ಮೊನ್ನೆ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ್ ಮೆಹ್ತಾಜೀಯವರು ನಡೆದುಕೊಂಡ
ರೀವಿ ನೋಡಿದಾಗ, ನಮ್ಮ ಖಾಂಧಾರಿಯವನ ಜ್ಞಾಪಕ ಬಂತು.

* * * *

“ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ” ಪದಚ್ಯುತಿ ಹೊಂದುವ ತನಕ ನಾನು ಬದುಕಿರುತ್ತೇನೆ,”
ಎಂದರಂತೆ ರಾಜಾಜಿಯವರು,

—“ ರಾಜಾಜಿಯವರು ಶತಾಯುಷಿಗಳಾಗಲಿ ಅಂತಲೇ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು
ಕಾಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬೇಕು” ಎಂದರಂತೆ ಕಾಮರಾಜ್.

* * * *

“ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಂದ್ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು ?” ಎಂದೂ
ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ಮುತ್ತುದೆಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಕೇಳಿದೆವು.

“ ಮನೆಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆವು. ಒಂದು ಸಿನಿಮಾ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು
ನಾಟಕ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗೋದು ಅಂತ ಮನೆಯೇ ಕೂತು ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಕಾಡಿದವು.”
ಎಂದಾಕೆ ನೊಂದು ನುಡಿದಳು.

* * * *

ಅನಾನಾಸ್ ಮತ್ತು ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ಅವನ್ನು
ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತುಮಾಡಿ. ಬಂದ ವಿದೇಶಿ ಹಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದ
ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ಎಂದೂ

—ನಮ್ಮ ಉ ವರ್ಷದ ಮಗು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅನುಭವಸ್ಥ ಹಿರಿಯರೇ ಹೇಳಿದ್ದು
ಅಂದರೆ ನಂಬಬಹುದು.

* * * *

ಕೊರವಾವಲೋಕನ

ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿದ್ದ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಎಂಟು ಹುರಿದ ಗೇರು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದರಂತೆ ಸಾಲಾಗಿ ಇರಿಸಿದ್ದ. ಈ ಪಂಗ್ಲಿಯ ಇತ್ತ ಕಡೆ ತುದಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ, ಅತ್ತಕಡೆ ತುದಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ, ಎರಡೆರಡು ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ.

“ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಪ್ಪಾ ! ಈ ಬೆಂಕಿ ಕಡ್ಡಿಗಳಿರುವಲ್ಲೇ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನುಗಳಿವೆ ಅಂತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ರೈಲು ಸ್ಟೇಷನ್ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಸ್ಟೇಷನ್ ತಲಪಿಲ್ಲ. (ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಗೇರುಬೀಜವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ) ಈ ರೈಲು ಬಂಡಿಯ ತಳದಲ್ಲಿ ಡೈನಾ ಮೈಟ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಗಾಡಿ ಒಂದಾಗ ಶತ್ರುಗಳು ಡೈನಾಮೈಟ್ ಆಸ್ಪೋಳಿಸಲು ಸುಲಭ. ಯಾಕೆ ಅಂದರೆ ಈ ರೈಲು ಡಬ್ಬಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಸೇತುವೆ ಕೆಳಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನಿಂತು ಡೈನಾಮೈಟ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಕಾಣಿಸಿದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದ ಮೇಲೆ ರೈಲು ಡಬ್ಬಾರ್ ಅಂದುಬಿಡುತ್ತೆ,”

ಎಂದು ಅರವಾಮೊದ್ದು ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ, ಆಸ್ಸಾಂ ರೈಲಿನ ಆಸ್ಪೋಟನೆ ಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಿ ಕ್ಲಬ್ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಾಧಾನದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುಲ್ಲವೇ ಲೋಕ ಸಭೇಲಿ, ಅಪಘಾತ ಆದ ಮೇಲೆ — ಆ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಅರವಾ ಮೊದ್ದು ಕೊಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ರೈಲು ಡಬ್ಬಾರ್ ಅಂದುಬಿಡುತ್ತೆ ಅಂತ ಅವನು ಹೇಳೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಡಬ್ಬಾರ್ ಅಂತ ದಿಟವಾಗಲೂ ಶಬ್ದ ಆಯ್ತು, ಎಲ್ಲರೂ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ನೋಡಿದೆವು.

ಪಕ್ಕದ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಕೊರವ ಕೂತಿದ್ದ. ಬೇಕು ಅಂತಲೇ ತನ್ನ ಖಾಲಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಡಬ್ಬವನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ್ದ. ಕೋಪದ ಕಳೆ ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ತಾಂಡವಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಡಬ್ಬ ಖಾಲಿ ಆಯ್ತು ಅಂತ ಸಭ್ಯಸ್ಥರು ಇರೋ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ರೇಗ ಬಹುದೇನಯ್ಯಾ ? ಬೇರರ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಸಿಗರೇಟ್ ತಂದಂಕೊಡ್ತಾ ಇದ್ದ, ಅಥವಾ ಅಷ್ಟು ಅವಸರವಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ ! ಎಂದು ಘಟು ಕೊರವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಹೋದ.

ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಮಾತು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಡಿದರೆ. ಕೊರವ ಅವರುಗಳ ದೇಲೆ ಸಿದ್ಧಿ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ. “ದೇವರು ನೋಡು, ದಯಾವಯಂ, ತೋಳು ತೋಡೇನ ನಮ್ಮ ಘಟೂಗೆ ಎಷ್ಟು ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾನೆ. ತಲೆ ಮತ್ತು ತಲೆ ಯೊಳಗಿನದು ಸ್ವಲ್ಪ ಐಬಿರಬಹುದು. ಹಾಗಂದ ವೇಲೆ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ರೇಗಿ ಪ್ರಯೋಜನವಾದರೂ ಏನು ? ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಮಾಘ್ ಮಾಡ ಬೇಕು” ಅಂತ, ಕೊರವ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಕೊರವ, ಹಾವು ಹಾವರಾಣೀನ ಹಸೆಗೆ ಕರೆದ ಹಾಗೆ, ಘಟೂನ ಕರೆದು,

“ನೋಡು ಘಟೂ ಸಿಗರೇಟ್ ಡಬ್ಬ ಖಾಲಿಯಾಯ್ತು ಅಂತ ಕೋಪ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ಇದೆ ನೋಡು ! ಆದರೆ ಈ ಪೆಂಗು ಭೂಪತಿ ಅರವಾಮೊದ್ದು, ರೈಲ್ ಆಸ್ಪೋಟನೆ ಮಾಡಿದ ರೀತೀನ ವಿವರಿಸಿದಾಗ ರೇಗಿ ಹೋಯ್ತು. ಅವನು ಡಭಾರ್ ಅಂತ ರೈಲು ಸಿಡಿಯಿತು ಅಂದಾಗ, ಕಳೆ ಕಟ್ಟಲಿ ಅಂತ ಡಬ್ಬ ಕೆಳಕ್ಕೆಸೆದೆ. ಆ ಪೆಂಗನಾಯಕ ಹೆಡ್ಡು ಹೆಡ್ಡಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ, ಕೇಳೋರು, ನೀವೂ ಪೆಂಗರಾಜಕುಮಾರರಂತೆ ಇರಬೇಕೇ ? ” ಎಂದೂ ಉಳಿದ ನಾಲ್ವರನ್ನೂ ಹೀಯಾಳಿಸಿದ,

ಅರವಾಮೊದ್ದುವಿನ ಮುಖ ಇಳಿಯಿತು. ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾರೋ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು. ತನ್ನ ಊಹೆ ಅಂತ ನಮಗೆ ಹೇಳ್ತಾ ತಮಟೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈ ಹಾಳು ಕೊರವ ಬಂದೂ ತಮಟೆ ಚಪ್ಪಾನೇ ಹರಿದುಬಿಡೋದೇ ? ಅದಕ್ಕೇ ಅರವಾಮೊದ್ದುನೂ ತಿರುಗಿಬಿದ್ದ.

ಹೀಗೆ ಅಸ್ಸಾಂ ರೈಲ್ ಅಪಘಾತ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೋಪ್ಪ ! ಇನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಆಗಿರಬೇಕು ? ನೀ ಮಹಾಬುದ್ಧಿವಂತ ಅಲ್ಲವೇ ? ನೀನು ಹೇಳಪ್ಪ ! ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕೇಳ್ತೀವಿ. ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳ್ತೀವಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ.

ಅರವಾಮೊದ್ದು ಹಿಂತಿರುಗಿಬಿದ್ದುದು ಕೊರವನಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ತರಹ ಸಂತೋಷವನ್ನಂಟುಮಾಡಿರಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿಯೇ, ಕಿರುನಗೆ ಸೂಸುತ್ತಲೆ ಹೇಳಿದ “ಅಲ್ಲಾ ! ಮರಿ ! ನೀನು ರೇಗಿ ಮುಖ ಕೆಂಚೀರಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಕೇರಿ ಹಿಂದಿ ಮ್ಯಾಡಂ ತರಹಾನೆ ಕಾಣಿಸ್ತಿ, ವಿಸಾಸೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಿದ್ರೆ ” ಅಂದ.

“ನನಗೆಲ್ಲಿದೆಯೋ ವಿಸಾಸೆ ” ಎಂದ ಅರವಾಮೊದ್ದು. ಮುಟ್ಟು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ. “ನಿನಗೆ ವಿಸಾಸೆ ಹೊರೋ ಗಂಡಸಂತನ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತೋ, ಅರವಾಮೊದ್ದು. ನಿನಗೆ ವಿಸಾಸೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಹಿಂದೀ ಮ್ಯಾಡಂಇನ ವಿಸಾಸೆ ಎಷ್ಟು ಹಸಿಯಾಗಿದೆ ಅಂತೀ ! ಅದಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೇ, ಅವಳೇ ನೀನು, ನೀನೇ ಅವಳು. ” ಎಂದ ಕೊರವ.

“ಅಲ್ಲ ಕೊರವ ! ಅಸ್ಸಾಂ ರೈಲ್ ಆಸ್ಪೋಟನೆ ಕುರಿತು ತನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಅರವಾಮೊದ್ದು ಹೇಳಿದ. ನಿನಗೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಬೇಡ. ನಿನಗೆ ಏನನ್ನಿಸುತ್ತೆ ಅದನ್ನೂಹೇಳು.

ಅರವಾಮೊದ್ದು ಅದನ್ನೇ ಅಂದಿದ್ದು. ಆ ಮಾತು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಅರವಾಮೊದ್ದುಗೂ
ಮಾಸೆ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದಿ ಮ್ಯಾಡಂಗಿ ಹಸಿಮಾಸೆ, ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಪುರುಚಲಂಗಡ್ಡ
ಅಂತ ಏನೇನೋ ಹೇಳ್ತೀಯಲ್ಲ ” ಎಂದು ಘಟಂ ಕೂಡ ಅಮರಿಕೊಂಡ.

“ ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಷಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಊಹೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಭಾವಮೈದ ಅಸ್ಸಾಂ ರೈಲಿನಲ್ಲೇ ಕೆಲಸಕ್ಕಿರೋದು. ಅವನೇ
ಕಂಡುದನ್ನು ನನಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದ,” ಎಂದು ಕೊರವ ಪೀರಿಕೆ ಹಾಕಿ. ನಮ್ಮ
ಲ್ಲರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ನಂತರ ಮುಂದುವರೆದ,

“ ಅಪಘಾತವಾಯ್ತಲ್ಲವ್ವ, ಆ ರೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನ್ ಹಿಂದಿನ ಎರಡನೇ ಗಾಡಿ
ಯಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಹಣವನ್ನು ಸರಕಾರ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ
ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ಪುಠಾಂಗಿಗಳು ರೈಲಿಗೆ ಅಪಘಾತ ಆಗೋ ಹಾಗೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ
ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು. ಸ್ಪೋಟ ಆದಾಗ ಆ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆ ಗಾಡಿಯಿಂದ
ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತೀವಿ,
ಅಂತ ನೆಪ ತೋರಿಸಿ ಓಡಿಹೋದರು,

ನಾಗಾ ವಿದ್ರೋಹಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಮಾನಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತೆ. ಮಾಸಲು ಬಟ್ಟೆ
ಯವರ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯ, ಅಂತ ಆ ಪುಠಾರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತು, ಆ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ
ಮುಂದೆ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ, ಯಾರೂ ಆ ವಿಷಯ
ಎತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ, ತನಿಖೆಗೆ ಹೋಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ” ಎಂದ ಕೊರವ,

“ ಇರಬಹುದು, ಚುನಾವಣೆ ಖರ್ಚಿಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಾದರೂ
ಬೇಕು ಅಂತ ಕಾಮರಾಜರು ಅಂದಾಜು ಹಾಕಿತ್ತಿಲ್ಲವೇ ? ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವಕ್ಕಾ
ದರು. ಕೊರವನ ಮೇಲೆ ಭಯಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾಯಿತು.

* * * *

ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೊರವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಆಮೇಲೆ. “ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತೆ
ಮಾವಂಗೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗು ಅಲ್ಲವೇನೋ ? ನಿನಗೂ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ
ಅಸ್ಸಾಂ ಭಾವಮೈದ ಯಾರೋ ? ” ಎಂದು.

ಲೋಕಸಭೇಲಿ ಹೇಳೋ ತರಹ ನಾನೂ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಋಷಿ
ಮೂಲ, ನದೀಮೂಲ, ಹುಡುಕೋರ ಹಾಗೆ, ಸತ್ಯದ ಮೂಲ ಹುಡುಕ್ತಿಯಲ್ಲೋ
ಅರವಾಮೊದ್ದು ಒಂದು ಗಫ್ ಬಿಟ್ಟು ನಾನೂ ಒಂದು ಗಫ್ ಬಿಟ್ಟೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಂದ,

—ಆದರೂ ಕೊರವಾ ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶ ಇದೆಯೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ
ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಗಲಭೆ

ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ನವಗೆ (ಎಂದರೆ ನನಗೆ) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಭ್ಯವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಗುರಂತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ (ಎಂದರೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ) ಬಿದ್ದಿತು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾದುದು. ಮಾನಸಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಂಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೌಣವಾದುದು.

ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಎಳೆಯಿಲ್ಲದ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸಹಾಯ ನೀಡುವ ವಿತ್ರರು ನನಗೆ (ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ) ಎರಡನೆಯ ಮೂರು ಎಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು. 1956ರ ವೇಳೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಯೋಜನಾ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖನಾದ ನಾನೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿಯೇ ಇರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ನಮಗಿತ್ತು. ಕ್ಲಿಪ್ತ ಮಾರುತಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವೃಷ್ಟಿ ಯೋಗವೇ ಹೊರತು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾದ (ಹಣದ ಮಳೆ ಸುರಿಯುವ) ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ. ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದೆ. ಯೋಜನಾ ಮಂಡಳಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿತ್ತಿತು. ಆದರೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದಲೂ, ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯದ ಅಭಾವದಿಂದಲೂ ಪ್ರಥಮ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಯೋಜನೆಗಳು ವಿಫಲವಾದವು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಶೇ. ನೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಆದರೆ ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೆಚ್ಚ ಶೇ. ಐನೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿತು ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶೇ. ನಾಲ್ಕು ನೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿತು.

ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಶೇ. ನೂರರಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳೂ ಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಗೃಹಸಚಿವರಿಗೂ ಪ್ರಧಾನಿಗಳಿಗೂ (ಎಂದರೆ ನನಗೂ) ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರುವುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು.

ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ (ಅಡಿಗೆ, ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ ತಯಾರಿಕೆ) ಒಂದು ಕಾಸೂ ಲಾಭವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಮತ್ತು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಾ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು.

ಸಭೆಯ ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಇತರ ಅಲೋಯೆನ್ಸ್‌ಗಳು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯ ನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು ಅವುಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸದೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯದಮೇಲೆ ನಿಂತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೆಲ್ಲಿದೆ ?

ನಡುವೆ ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಸಭಾತ್ಯಾಗ, ಪುನರಾಗಮನಗಳು ಬೇರೆ (ಅತ್ತೆ, ಅಣ್ಣ, ಮೈದುನ ಇತ್ಯಾದಿ)

ಹಣದುಬ್ಬರದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಹಣದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಪಮೌಲ್ಯವಾಯಿತು. ಸಂತೆಗೆ ಒಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ. ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮೂಲವಸ್ತುಗಳ ಸರಬರಾಜಿ ಗಾಗಿ ನೂರೈವತ್ತು ಟಿ. ಎ.. ಡಿ. ಎ.. ಇನ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ಲ್ಸ್, ಎಮರ್ಜೆನ್ಸೀಸ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೋ ಅಗಣಿತ.

ಹೀಗಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಪ್ರಮುಖರು ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗೃಹಸಚಿವರು ಈ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಹಾರ ಬರೀ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲ : ಬಲಪ್ರಯೋಗ ಒತ್ತಾಯಗಳಿಂದಲ್ಲ ; ರಾಜಕೀಯ ನೈಪುಣ್ಯದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಸ್ಮಯದೊಡನೆ ವಿಪರೀತ ಕೋಪವೂ ಉಂಟಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಬರಲಿರುವ ತೊಂದರೆಗೆ ಇದು ಸೂಚನೆಯೇ ? ಎನ್ನಿಸಿತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಖಚಿತವಾದ ಯಾವ ಸೂಚನೆಯೂ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೊಡನೆ ಬರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ತಾರೀಖು ರಾತ್ರಿ ಮಾಮೂಲಿ ಭೋಜನ ಕೂಟವಾದ ನಂತರ, ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿಗಳು ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಗೃಹ ಸಚಿವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಆದಿನದ ಪಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಳಿ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಪ್ರಧಾನಿಗಳಿತ್ತ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿ ಸಂಪುಟದ ಸದಸ್ಯರು ಗಾಲಾಮರಲ್ಲವೆಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಆ ಭೋಜನ ಕೂಟ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಯಾವ ಭೋಜನ ಕೂಟದಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಿಕ್ಕದೆಂದೂ ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು.

ಮರುದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖರೇ ಗೃಹ ಶಾಖೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆ ಬಂತು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಉರುಳಿ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಗೃಹ ಶಾಖೆಗೆ ಸಮರ್ಥರಾದ ಇನ್ನಾವ ಸಚಿವರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸರ್ಕಾರದ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯೆಯ (ವಯಸ್ಸು ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು) ಮುಖಾಂತರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಯ್ತು. ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರೆ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡೂ ಅವನ್ನು ಈಡೇರಿಸ

ಲಾಗುವುದೆಂದೂ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡಲಾಯ್ತು. ಅದುವರೆಗೂ ಸದರೀ ಗೃಹ ಸಚಿವರೇ ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಯ್ತು (ವಿನಯಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ !)

ಕೇವಲ ಒಂದೂ ಗಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಬಂತು. ಅದರ ಮೊದಲ ವಾಚನದಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೀವ್ರವಾದ ತಲೆನೋವು ಬಂತು. ಮುಂದಿನ ಅಧಿ ವೇಶನಕ್ಕೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ದೂಡಲಾಯ್ತು. ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಕೂಡಲೇ ರಾಜೀ ನಾಮೆಯನ್ನಿತ್ತು 'ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಯಿತ್ತರು. 'ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಫಲವಾಗಿವೆ. ಅವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆದ್ಯತೆ ಯನ್ನು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಡಬೇಕಾಗುವುದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ !' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು.

ಹತ್ತೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಟೆಗಾಗಲೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಫೋಟಕವಾಗಿತ್ತು ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಗುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರದ ಟ್ರೆಷರಿಯನ್ನು ಮುತ್ತಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕೋಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಟ್ರೆಷರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಅರವತ್ತೆಂಟು ಪೈಸಾಗಳು ಮಾತ್ರ ಲೂಟಿಯಾದವು. ಆದರೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾದ ಧನ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೇ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿತು. (ಟ್ರಂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ರೂಪಾಯಿ ; ದೇವರ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ರೂಪಾಯಿ ಸಾಸಿವೆ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದು ನೆಹರೂ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂಟು ನೆಹರೂ ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ).

ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಗೃಹಸಚಿವರು ಮತ್ತೆ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಸ್ವಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಮೇಲೆಂದೂ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಯ್ತು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ತೊಡಗಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರವು ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದೆಂದೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಿಳಿಹೇಳಲಾಯಿತು.

ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ (ಎಂದರೆ ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಯ ಮೂರು ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ) ಕೊಡಲಾಗುವುದೆಂದೂ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಸಂಧಾನ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಿಹಾಕುವ ಮೊದಲು ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಸರ್ಕಾರದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ನಿಲುವಡೆಗೆ (ಬೀಡಿ, ಸಿಗರೇಟ್ ವಗೈರೆಗಳ ಉಪಯೋಗ) ಕರೆಯಿತ್ತಿರಲು. ಈ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನೂ ಸಂಧಾನದಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸಲಾಯ್ತು.

ತರುವಾಯ ಸಂಪುಟದ ಐಕಮತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಸಾರಲಾಯ್ತು.

ಕಿ ಲ ಕ ಲ ಧ್ವ ನಿ

ಸಂಜೆ ಮುಂದೆ ಟೆಲಿಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಸುಶೀಲಾ ಉರಿದು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ದೆವ್ವ ಬಡಿದವಳಹಾಗೆ ತನ್ನ ಕೊಠಡಿಯ ಕನ್ನಡಿ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು ನೋಡಿದಳು. ಉಶ್ ಅಂತ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟಳು. ಇನ್ನೂ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿರೋದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎನಿಸಿತು. ಆದರೂ ಸಂಜೆ ಗಂಡ ಬಂದಮೇಲೆ, ಊಟ ಆದಮೇಲೆ, ಮಲಗುವ ತನಕ ನಗುತ ನಗುತ ಇರೋದು. ಆಮೇಲೆ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರ ತಿಳಿಸೋದು. ಬೆಳಿಗಾಗುತ್ತಲೂ ತೌರಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದು. ನಂತರ ಲಾಯರ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸನ್ನು ತಿರುಗಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡೋದು. ಇನ್ನೂ ಮೇಲೆ ಗಂಡನ್ನು ನಂಬಲೇಬಾರದಂ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಅಂದುಕೊಂಡಳು.

ಕುರ್ಜಿಯಮೇಲೆ ಕೂತಳು. ಹಿಂದಿನ ನೆನಪೆಲ್ಲಾ ಮರಂ ಕಳಿಸಿತು. ತಾನು ಲಾಯರಾಗಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತಿಮ್ಮರಾಯಪ್ಪನ ಮೊಕದ್ದಮೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪಾಟೀ ಸವಾಲು ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ತಿಮ್ಮರಾಯಪ್ಪ ಸರ್ಕಾರದಮೇಲೆ ನಷ್ಟ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಾಕಿದ್ದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಲಕ್ಷ ಪಡೆದಿದ್ದ. ಕೈತಂಬಾ ಫೀಸು ಕೊಟ್ಟು “ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಬಲಂ ಜಾಣತನದಿಂದ ಮೊಕದ್ದಮೆ ನಡೆಸಿದಿರಿ. ನನಗೆ ಆದ ನಷ್ಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಡ್ಜರು ತುಂಬಿಕೊಟ್ಟಿರು. ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಈ ಹಣದ ಮೊತ್ತ ಇಡೋದರ ಜತೆಗೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದನ್ನಿಸುತ್ತೆ” ಎಂದಿದ್ದ. ಓದಿ ಯಶಸ್ವಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತಿಮ್ಮರಾಯಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟೇ ವಯಸ್ಸು. ತೆಳ್ಳಗೆ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಕಾಮಣ್ಣನ ತರಹ ಕೆಂಚಗಿದ್ದ. ನಯಂ ವಿನಯಂ, ಶಿಸ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಬೆರಳುಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವಂತಿದ್ದ. ಸುಶೀಲಳಿಗೂ ೨೪ರ ಪ್ರಾಯ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ತನ್ನದು ಅಂತ ಒಂದು ಮನೆ, ಸಿನಿಮಾಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಜತೆಗೆ ಚೆಂಡುಳ್ಳ ಒಂದು ಗಂಡು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಜಾರಾಗದ ಹಾಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಂಕಳು, ಅವಕ್ಕೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದರೆ ಔಷಧಿ ತಂದು ಕುಡಿಸುಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಗಂಡ, ಇವೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದೂ ಸಾರ್ಥಕ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಥವಾ ಹಣವಂತ ಗಂಡನೇ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಈ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಅಲೆಯುವ ಗೋಳು, ಕಕ್ಷಿಗಾರರೊಡನೆ ಫೀಸಿಗಾಗಿ ಕಿತ್ತಾಟ, ಇವಾದರೂ ತಪ್ಪುತ್ತೆ ಎಂದೂ ಅನಿಸಿತ್ತು.

ನಾಯಿಯೂ ಹಸಿದಿತ್ತು. ಹಿಟ್ಟೂ ಹಳಸಂತಾ ಬಂದಿತ್ತು. ಕೈಲಿ ಹಣದ ಜತೆಗೆ ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನೂ ತಿಮ್ಮರಾಯಿ ಇಟ್ಟು, ನನ್ನನ್ನೇ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದಾಗ ಲಾಯರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಶೀಲಳ ಜಡೆ ಬುಡವೆಲ್ಲಾ ನಿಮಿರದ್ದಿತು. ಮುಖವೆಲ್ಲಾ ಕೆಂಚಾಯ್ತು. “ಅಪ್ಪನ್ನ ಕೇಳಿ ನಾಳೆ ಹೇಳ್ತೀನಿ” ಅಂತ ಮಾರುತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಫೀಜು ಇಸಕೊಂಡು, ತಿಮ್ಮರಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲು ಕಾಫೀನ ಗಂಮಾಸ್ತೆಯ ಕೈಲಿ ತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದಳು.

ಸುಶೀಲಳ ಅಪ್ಪ ವೂರನೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಸುಶೀಲ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿಯ ಒಂದೇ ಮಗು. ಎರಡನೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಬೆಳೆದ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು. ಅವರು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವೂರನೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅರ್ಧ ಹೊಟ್ಟೆ ಔಷಧಿಯಿಂದ ತುಂಬುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನರ್ಧ ಹಾರ್ಲಿಕ್ಸ್, ಹಣ್ಣಿನ ರಸದಿಂದ ತುಂಬುತ್ತಿತ್ತು. ಏನೋ ಒಂದು ತರಹ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಬೇನೆ ಆಕೆಗೆ. ವಕ್ಕಳೂ ಇತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರದಿಂದ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸುಶೀಲನ್ನ ಸ್ವಂತ ತಂಗಿ ಯಂತೆ ವಲತಾಯಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಗ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ ಅಂತ ಸುಶೀಲ ಹೇಳಿದಳು. ವಲತಾಯಿ ಬೇಡ ಅನ್ನುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ತಂದೆಗೆ ಮಗಳ ಸೆರೆಜಡಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಆಸೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಂತ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಮದುವೆಯಾಗಿ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎರಡೇ ವಾರಗಳಾಗಿತ್ತು. ದಿವನಾದ ವನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳೂ ಇತ್ತು. ತಿಮ್ಮರಾಯನೂ ಗರುಡಿವನೆ ಗಂಡಿದ್ದ ಹಾಗಿದ್ದ. ಬಲು ಪ್ರೀತಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆ, ಆದರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ನಡೆದರೆ ಸುಶೀಲನ ಕಾಲು ಎಲ್ಲಿ ಬಳಲುತ್ತೋ ಅಂತ ಅಂಗೈಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮುಂಗೈಲಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಓಡಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಇಷ್ಟು ಅನೋನ್ಯವಾಗಿದ್ದರು ದಂಪತಿಗಳು. ಆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನೀನು ತುತ್ತಾಹಾಕಿದರೇ ನಾನು ಮೊಸರನ್ನ ತಿನ್ನೋದು ಅಂತ ತಿಮ್ಮರಾಯಿ ಹಠ ಹಿಡಿದಿದ್ದ. ಕಡೆಗೆ ಕೆಂಪೇರಿದ. ಸುಶೀಲಾ ಎಂಜಲ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಮೊಸರನ್ನ ತುತ್ತಾ ಹಾಕಿ ಗಂಡನ ಊಟ ಮುಗಿಸಿದ್ದಳು. ಉಂಡು ಎಲಡಿಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸದಮೇಲೆ ತಿಮ್ಮರಾಯಿ ಹೋಗಿದ್ದ.

ಸುಶೀಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಹೆರಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಂತ ಕೂತಾಗ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಟ್ರಿನ್ಕ್ ಟ್ರಿನ್ಕ್ ಅಂತು. ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಸುಶೀಲಳಿಗೆ ಉರಿದು ಬೀಳೋಹಾಗಾಯ್ತು.

*

*

*

*

ಸಂಜೆ ಗಂಡ ಬಂದಾಗ ಸೇಶೀಲಾ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ ತಿಂದಳು. ಪಾರ್ಕ್ ಹತ್ತಿರ ಡ್ರೈವ್ ಹೋಗಿಬರೋಣ ಅಂದ ಗಂಡ. ನೀವು ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ, ನನಗೆ ಏಕೋ ಬೇಜಾರು ಅಂದಳು ಸುಶೀಲಾ. ಅವಳ ಮುಖವನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ ತಿಮ್ಮರಾಯಿ. ಧುಮಗಂಡುತ್ತಿತ್ತು. ದುಗುಡದಿಂದಿತ್ತು. ಓಹೋ ಮಾಸಕ್ಕೆ ಮೂರೂ ದಿವಸದ ದುಗುಡ ಇರಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡು “ನೀ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೋಗೋ ನಾನು ಹೋಗಿ ಬೇಗ ಬರ್ತೀನಿ” ಎಂದೂ ತಿಮ್ಮರಾಯಿ ಹೇಳಿದ. ರಾತ್ರಿ ಎಂಟಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದ. ಊಟ ಆಯಿತು. ನನ್ನ ಗುಮಾನೀನೆ ಸರಿ ಇರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಸುಶೀಲಾ ಊಟ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡ. ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದ. ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೂತ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಸುಶೀಲಾ ಬಂದಳು. ಬಂದವಳೇ ಚಂಡಿ ಜಾಮುಂಡಿಯ ತರಹ ತರಾಟೆಗೆ ತಗೊಂಡಳು. ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾನವಾಗಿ ಬಾಳಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಆಗದೆ ಇದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಯಾಕೆ ಮದುವೆ ಆದಿರಿ ಅಂತೀನಿ, ನಾನೇನೂ ಹೊಟ್ಟಿಗಿಲ್ಲದೆ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಜೀತದ ಆಳು ಆಗ್ತೀನೆ ಅಂತ ಬಿದ್ದಿದ್ದೆನೇ ? ಯಾವ ಯಾವುದೋ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಏನೇನು ಆಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದು ನನಗೆ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿಯೂ ನೋಡಿಲ್ಲ ಅಂದರಲ್ಲಾ ! ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಎಂದರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಣ್ಣುರಪ್ಪೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿಲ್ಲ ಅಂತಲೇ ? ಅದು ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಮದುವೆ ಆದಮೇಲೆಕೂಡ, ಹಳೇ ಕಕ್ಷವಾಳಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸಂಪರ್ಕ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ! ನಾಚಿಕೆ ಆಗುತ್ತೇ ನಿಮಗೆ ! ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತ್ತು. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತೌರಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ, ತಿರುಗಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಶುರು ಮಾಡ್ತೀನಿ. ನನ್ನ ಪಾಡು ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪಾಡು ನೀವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇನ್ನೊಂದುವಾರದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕ್ತೀನಿ. ಅದು ಅಸ್ತು ಆದಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಹಳೆ ಜೀವನ ನಾಯಿಗಳ ತರಹ ನಡೆಸಿ. ಈಗ ಹೋಗಿ ಗೆಸ್ಟ್ ರೂಂನಲ್ಲಿ ಮಲಗ್ತೀನಿ. ನಾಳೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ತರಿಸಿ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ.”

ಎಂದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಾದಿಸುವಹಾಗೆ ಅಣಿಯಾಗಿ ಆಭಟಿಸಿದಳು.

ಒಬ್ಬನೇ ಮಲಗಬೇಕು ಅಂತ ತಿಮ್ಮರಾಯಿ ಸಂಜೆಯೇ ಊಹಿಸಿದ್ದ ಆದರೆ ಈ ಆಭಟಿತ ತರಾಟೆ ಅವನಿಗೊಂದು ಅರ್ಥವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. “ಏನಾಯ್ತು ಸುಶೀ, ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ಮುಂದೆ? ಯಾರು ಬಂದು ಏನು ಚಾಡಿ ಹೇಳಿದರೇ ? ದಿಟವಾಗಲೂ ನಾನು ಯಾವ ಹೆಣ್ಣನ್ನೂ ಎಂದೂ ಕಂಡಿಲ್ಲ ಕಣೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ, ನನ್ನ ಮೊಕದ್ದಮೆ ನೀನು. ನಡೆಸುಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದುದಿನಿಂದ, ಈಕೆಯ ಕೈ ಹಿಡಿಯುವ ಪುಣ್ಯ ನನ್ನದಾಗಬಾರದೆ ಎಂದು ಹಲಬುತ್ತಿದ್ದೆ ಕಣೆ. ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿಬ್ಬರೂ ಮದುವೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದಾಗ, ನಿನ್ನ ಬೆರಳಿಗೆ ಉಂಗುರ ತೊಡಿಸಿ

ದಾಗ, ಕಾಲಬೆರಳಿಗೂ ನಾನೇ ಉಂಗುರ ತೋಡಿಸಲೇ ಅಂತ ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೇನೇ ?” ಅಂತ ಏನೇನೋ ಪುಸಲಾಯಿಸಿ ಕಾರಣ ಕೇಳಿದ.

“ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸೋ ಲಾಯರೇ ನಾನು ? ಈಗ ಹೇಳಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ. ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಇದೂ ಖಂಡಿತ,” ಅಂತ ಬುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಸುಶೀಲಾ ಗೆಸ್ಟ್‌ರೂಂಗೆ ಹೋಗಿ ಧಡಾರ್ ಅಂತ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ಮಲಗಿದಳು.

ರಾತ್ರಿ ಎರಡು ಗಂಟೆ ತನಕ ತಿಮ್ಮರಾಯಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮಾಯದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಬಂತೋ ಏಳು ಗಂಟೆ ಆದರೂ ಎದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಹೊರಗೆ ಯಾರೋ ತಿಮ್ಮರಾಯಿ ಅಂತ ಕೂಗಿದ ಹಾಗಾಯ್ತು. ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಹೋದ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮನೆ ಜವಾನ ವರಾಂಡಾ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಬಂದ. ಆಗಂತುಕನನ್ನು ಒಳಗೆ ಕೂರಿಸಿದ್ದ. ತಿಮ್ಮರಾಯೀನ ನೋಡುತ್ತಲೂ ಬಂದವ ಕೀಕಲದ್ದನಿಯಲ್ಲಿ.

“ನಿನ್ನೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಿನಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ನೀನಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ದೂರ ದೇಶದಿಂದ, ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಊರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು. ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ನಿನಗೂ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ನನ್ನ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೋಗಲೇಬೇಕು ಅಂತ ಬೇಗಲೆ ಬಂದೆ. ಒಂಭತ್ತಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕು” ಎಂದ.

ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಗೆಸ್ಟ್‌ ರೂಂನಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸುಶೀಲಾ, “ಅರೆ ! ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂತೆ ? ಎಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ !” ಎಂದಕೊಂಡಳು.

ಇತ್ತ ತಿಮ್ಮರಾಯಿಗೆ ವಾಮಾನಿಕೆ. ರಾತ್ರಿ ವಿನಾಕಾರಣ ಸುಶೀಲಾ ರೇಗಿದ್ದಳು ಬೆಳಗ್ಗೆ ತೌರಿಗೆ ಹೋಗುವ ತಯಾರಿ. ಈ ವಿಷ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ “ಸುಶೀ ! ನನ್ನ ಕಾಲೇಜಿನ ಆಪ್ತ ಗೆಳೆಯ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಗಳಸ್ಯಕಂಠಸ್ಯ ದಯವಿಟ್ಟು ಎರಡು ಮಾತಾಡು” ಎಂದೂ ಕೇಳಬೇಕು. ಆಕೆ ಸ್ನೇಹಿತನೆದುರಿಗೇ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದರೆ ?

ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕರೆಯುಕ್ಕೂ ತಿಮ್ಮರಾಯಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಸುಶೀಲಾ ವರಾಂಡಾಕ್ಕೆ ಗುಡುಗುಡು ಬಂದಳು. ತಿಮ್ಮರಾಯಿ ಸ್ನೇಹಿತ ಕೀಕಲ ದ್ವನಿಯಲ್ಲಿ “ನಮಸ್ಕಾರ ಅತ್ತಿಗೆ. ಮದುವೆಗೆ ಬರುಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ದೂರದೇಶ ರಜ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಇರೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ಬಂದಾಗ ಮೂರು ದಿವಸ ಇಲ್ಲೇ ಇಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ” ಎಂದ.

ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಂದರೆ ವರಾಂಡದಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಲ್ಲ. ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ರೂಂಗೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದೆ ? ಬೇಗ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ ತರ್ತೀನಿ ಅಂತ ಸುಶೀಲ

ಒಳಕ್ಕೆ ಓಡಿದಳು. ಬಲು ಆದರದಿಂದ ಅತಿಥಿ ಮಾಡಿದಳು. ಸ್ನೇಹಿತ ಹೊರಟು ಹೋದ. ತಿಮ್ಮರಾಯಿಯ ಬೆನ್ನುತಟ್ಟಿ “Lucky Dog” ಎಂತಹ ಹೆಣ್ಣು ಗಿಟ್ಟಿ ಸಿದೇ ” ಎಂದೂ ಮೆಹರ್ಬಾನ್ ಮಾಡಿ ಹೋದ.

ಆಗ ರೇಗಿ, ಈಗ ಹೀಗೆ ? ಸುಶೀಲನ ನಡವಳಿಕೆ ತಿಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ ತಿಮ್ಮರಾಯಿಗೆ. ಆಗ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ನಗುತ್ತಾ ಸುಶೀಲನೇ ಹೇಳಿದಳು. “ನಿನ್ನೆ ಇವರೇ ಟೆಲಿಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದು ” “ಏನಮ್ಮಾ ತಿಮ್ಮರಾಯಿ ನಿನ್ನ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ದಿವಸವಾಯಿತೋ ” ಅಂದರು. ಕೀಕಲಧ್ವನಿ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಧ್ವನಿ ಹೆಣ್ಣು ಅಂತಲೇ ಅಂದೂ ಕೊಂಡೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ರಾತ್ರಿ ರೇಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇವರು ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ಹೊರಟೇ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದನಲ್ಲೀ ? ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅನುಮಾನಪಟ್ಟು ಆದರೂ ಭರ್ಜರಿ ಗಂಡಸು, ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತ, ದೇವರು ಅದೇನು ಧ್ವನಿ ಕೊಟ್ಟಿದಾನ್ರಿ ! ಎಂದೂ ಸುಶೀಲಾ ತಿಮ್ಮರಾಯಿನ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಳು.

—ಕುನಾರ್

ಶಾಮರಾಯ ಇನ್ನಿಲ್ಲ

ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಶಾಮರಾಯ ಇನ್ನಿಲ್ಲ.

ಮೊದಲ ಮಗ, ವ್ಯಾಪಾರ ಸಾಪಾರ, ಸಂಸಾರ ಗಿಂಸಾರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲಿತು ಕೊಳ್ಳಲಿ ಅಂತ ಮೊನ್ನೆ ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ಕಾದು ಸೌದೆ ತಗೊಂಡು ಬಾ ಅಂತಂದೆ.

ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಶಾಮರಾಯ. ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಹಸಿರು ಸೀರೆಯ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ಬಂದೂ ನನಗೂ ಒಂದೂ ರೂಪಾಯಿ ಸೌದೆ ಕೊಂಡುಕೋಪ್ಪ ಇಬ್ಬರೂ ಕ್ಯೂ ಕಾದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಅಂದಳು. ಕಾದು ಕಾದು ನನ್ನ ಸರ್ತಿ ಬಂದಾಗ ೨ ರೂ. ಸೌದೆ ತೊಗೊಂಡು ಆಕೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ, ಎರಡು ರೂಪಾಯಿನ ಸೌದೇನೂ ನನಗೆ ಇರಲಿ. ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮನೆಗೆ ತೊಗೊಂಡು ಹೋದರಾಯಿತು. ಅಂದಳು ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದ ಶಾಮರಾಯ.

ಸೌದೆಯನ್ನೇ ಹೀಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದವನು, ಹೂವು ಹಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ ಸಿಯೇ ಬರಬಹುದು.

ಅದಕ್ಕೇ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಶಾಮರಾಯ ಇನ್ನಿಲ್ಲ.

ಮುಖ ಪುಣ್ಯ

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರದೂ ಒಂದೊಂದು ತರಹ ಮುಖಪುಣ್ಯ. ಇದನ್ನು 'ಜಾಯಮಾನ' ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವರಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಬಯಸಿದ್ದು ಕೈಗತ, ಹೋದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಜಯ ಸಿದ್ಧ.

ಅದರ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ನನ್ನಂಥವರು! 'ನಾಸ್ತಿ' ಎಂದು ಕೈ ಆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೋ, ಅಥವಾ ನಗೆಪಾಟಲಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದೋ, ನಮ್ಮ ಜಾಯಮಾನ.

ಬಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಕ್ಯೂ ನಿಂತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ; ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಒಂಟಿಗಾಲಿನಲ್ಲೂ ಸಹ—(ಇನ್ನೊಂದೂ ಕಾಲೂ 'ರೋಂಪು' ಹಿಡಿದದ್ದರಿಂದ!) 'ಭರೈ'ಂದೂ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಬಸ್ಸು ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಕಂಡಕ್ಕರು, ಬಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಪಶುಗಳನ್ನು ಎಣಿಸುವಂತೆ ನಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ 'ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು' ಎಂದು ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತ, ಜನರನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಸರದಿ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ, 'ಸಾಕು ಸೀಟು ಮುಗಿಯಿತು' ಎಂದು ಕೈ ಅಡ್ಡ ಹಾಕೇ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ!

ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರಿನ್ನೇನು? ಹೆಂಗಸರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞಳಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಿರುತ್ತೇನೆ; ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ, ಆವೇಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತೇನೆ. 'ಅಂತೂ ಬಂದೇಬಂತು' ಎಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಟಿಕೆಟ್ಟಿನ ಗೂಡಿಗೆ ಕೈತುರುಕಿದಾಗ, Sorry, ಒಂದೂ ನಲವತ್ತರ ಟಿಕೆಟ್ಟು ಕ್ಲೋಸು' ಎನ್ನಬೇಕೇ ಆ ಪುಜರದ ಪೂಜಾರಿ?

ಆ ದಿನ ಸೀರೆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ; ಅಮ್ಮ, ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ತೌರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೆಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಾಂಬೂಲದೊಂದಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ನೂರರ ನೋಟು ಹಿಡಿದು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಂಗಡಿಯಾತ, ಯಕ್ಷಣಿಯವ ಕೊಳವಿಯಿಂದ ಎಳೆದಳೆದು ಹಾಕುವಂತೆ ರಾಶಿರಾಶಿ ಸೀರೆ ಹಾಕಿದ, ಬಿಚ್ಚಿ ಹರವಿದ, ದೀಪ ಮಿನುಗಿಸಿದ, ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ, ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸಂಗೀತ ಹಾಡಿಸಿದ. ಏನಾದರೂ ಒಂದೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂಚು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಒಡಲು ಹಿಡಿಯದು, ಒಡಲು ಚಂದವಾದರೆ ಸೆರಗು ಮಂಕು! ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು ಪಚ್ಚಿಯೊಡಲು ನೀಲದಂಚಿನ 'ಫರಮಾಯಿಷಿ'! ಆನಂದವಾಯಿತು, ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನದಸೀರೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟಿತಲ್ಲ ಎಂದು! ಮಿದುವಾಗಿ

ಕೈಲೆತ್ತಿದೆ ಗಡುಸಾಗಿ ಕಂಠಹೊರಟಿತು, 'ಆ ಸೀರೇನ ಅವರು select ಮಾಡಿಟ್ಟಿದಾರೆ!' ಎಂದು, ತುಟಿ ರಂಗು, ತೋಳಿಲ್ಲದ ರವಿಕೆ, ಚೂಪುಗಾಲಿನ ಪೂ ತೊಟ್ಟ ನವನವೀನ ತರುಣಿಯಕಡೆ ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೈ ತೋರಂತ ! ನಾನು ಆ ಸೀರೆ ಮುಟ್ಟಿ, ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧವನ್ನೇ ಮಾಡಿರುವೆನ್ನವ ಧಾಟಿಯಿತ್ತು ಆತನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ !

ಚಪ್ಪಲಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ನನ್ನದೇ ಜಾಯಮಾನ. ಹೊರಗಣ ಗಾಜಿನ ಬೀರುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರುವ ಪಾದರಕ್ಷಾ ಪಂಚಕವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅದ ರೊಳಗೊಂದನ್ನು ಆರಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಂತೆ (ಅವನು ಜರುಗಿಸಿದ ಸ್ವೂಲಿನಮೇಲೆ) ಪಾದ ಒತ್ತುತ್ತೇನೆ. ಅಂಗಡಿಯವ, ನಾನು ಆರಿಸಿರುವ ಮಾದರಿ ಒಂದೂ ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕಲ್ಲವನ್ನೂ ತಂದೂ ನನ್ನ ಪಾದಕ್ಕೆ ತೂರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಡೆಗೆ, "ಆ ಹೊರಾಂಗಣದಲಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ —ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ, ಭಂಗಾರದ ಚುಕ್ಕೆ ಚಪ್ಪಲಿ—ಅದು ಕೊಡಿ " ಎಂದು ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದಾಗ, "ಕ್ಷಮಿಸಿ ಮೇಡಂ, ಅದು...ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಿನ ಸೈಜಲ್ಲ " ಎನ್ನುತ್ತ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ನಗುತ್ತಾನೆ—ನನ್ನ ಆನೆ ಪಾದವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ !

ಅಂದು M. S. ರವರ ಕಛೇರಿ. "ಬೇಗ ಹೋಗಿ ಮುಂದೆ ಜಾಗ ಹಿಡಿಯ ಬೇಕು; ಯಾವತ್ತೂ ತಡವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿರುವ foot-rug ಏ ನನಗೆ ಆಸನ ! " ಎಂದುಕೊಂಡು ಸಂತಾನ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ವಾರದ ರೇಷನ್ ಸಕ್ಕರೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ಮಾಡಿ ತಿನ್ನಿಸಿ ಸಮಜಾಯಿಸಿ, ವಲಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಸಭೆಗೆ ಹೋದೆ.

ಸಧ್ಯ, ಖಾಲಿಯಿತ್ತು. ಖುಷಿಯಿಂದ ಮುಂದಣ ಸಾಲಿನಲ್ಲೇ ಕೂತೆ. ಬೆನ್ನಿಗೆ ಆಸರೆಯಿರಲಿ ಎಂದು ಕಂಭಾ ಒರಗಿದೆ, ತಲೆಯಮೇಲೆ ಫ್ಯಾನ್ ತಿರುಗುತ್ತ ದೆಯೇ ನೋಡಿಕೊಂಡೆ. "ಮಗ್ಗುಲಮನೆ ಮಾಲತಿ ಇನ್ನೂ ತಲೆಯೇ ಬಾಚಿರಲಿಲ್ಲ ಮಂಕು " ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಹೀಯಾಳಿಸಿ, ನನ್ನ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಗೆ ನಾನೇ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿಕೊಂಡೆ.

ಕೂತಲ್ಲೇ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ, ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಾಗ—ಕಛೇರಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಐದು ನಿಮಿಷ ಬಾಕಿಯಿತ್ತು. ಸಭೆಯ ಹಾಲು ಖಾಲಿಯಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು ! ಅಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಇಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಆಕಳಿಸುತ್ತ ಕೂತಿದ್ದರು. "ಇದೇನನ್ನಾಯ ? M. S. ರವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಮರಾಧೆಯೇ ? ನಮ್ಮ ಜನ ಬರಬರುತ್ತ ಶುದ್ಧ ಅರಸಿಕರಾಗು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. " ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಪಿಳುಜುಟ್ಟಿನ ಸಣಕಲು ಆಸಾಮಿ ಯೊಬ್ಬ ವೇದಿಕೆ ಏರಿದ. ಬಹುಶಃ ತಂಬೂರಿಯವನೇನೋ ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

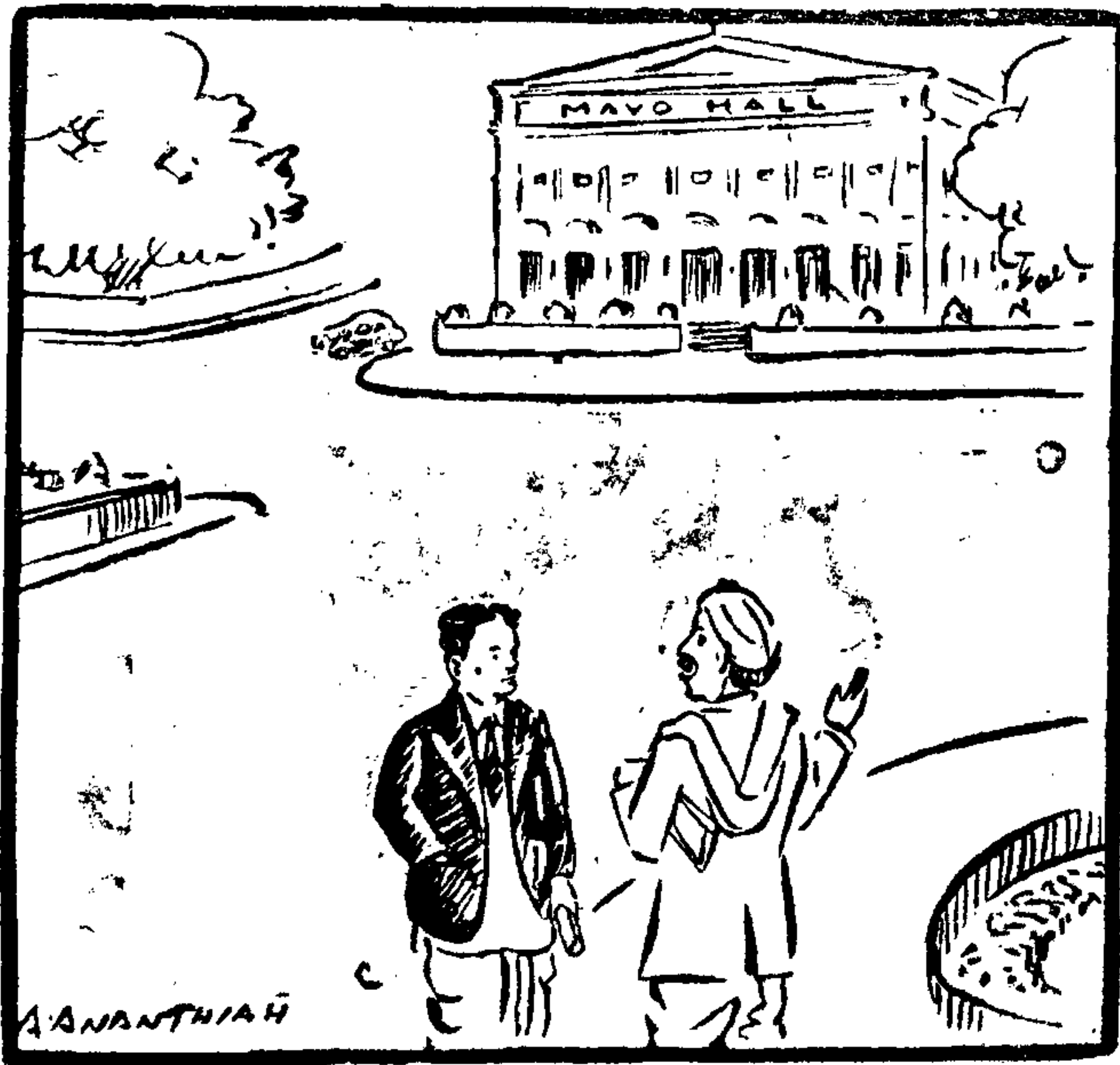
ಮರು ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಆ ಸೆಣಕಲ ವೈಕಾಸರನ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಗಂಟೆ
ಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾ-ಪಾ-ಸಾ ಅರಚೇಬಿಟ್ಟು. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಕಿವಿ ಕೊರತೆ ಸಹಿಸಿ, ಆಚೆಗೆ
ಬಂದಾಗ, “ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಶ್ರೀಮತಿ M. S. ಸುಬ್ಬಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರ
ಬರಲಾಗದಿದ್ದರಿಂದ, ಬದಲಿಗೆ ಶ್ರೀಯಂತ ಭೀಮಸೇನ ದೀಕ್ಷಿತರ ಕಛೇರಿ ಏರ್ಪ
ಟ್ಟಿದೆ ” ಎನ್ನುವ ದಪ್ಪಕ್ಷರದ ಬೋರ್ಡು ಅಣಕಿಸಿತು.

ಮುಖಪುಣ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಬರೆಯಬಲ್ಲೆ, ಅದರೆ “ಇದೇನು ಗೋಳಂ ಕತೆ”
ಎಂದಂಕೊಳ್ಳುವಿರೇನೋ ಎನ್ನುವ ಭಯ ; ಭಯ ಪಡುವುದು ನನ್ನ ಜಾಯಮಾನ !

—ಟಿ. ಸುನಂದಮ್ಮ

[ಭಯ ಪಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಜಾಯಮಾನವಲ್ಲ ತಾಯೀ ! ಭಯ ಪಡಿಸು
ವುದು !!]

—ಸಂ.

ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಜಿದ್ದಾಜಿದ್ದಿ ಕುಸ್ತಿಯಂತೆ —
ಪುಕಟ್ಟು ಪ್ರವೇಶ, ಬಾರೋ ಹೋಗೋಣ !

ಸಡಗರದ ರಾಮೋತ್ಸವ

(ಒಂದಂ ವಿಶೇಷ ವರದಿ)

ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ರಾಮೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ತಂಬಿ ತಂಳುಕಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಿ ರಾಮೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.

ಚಟುವಟಿಕೆಯೆಲ್ಲ ಬಾಲಕರೂ ರಾಮನವಮಿ ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಜೂಟ್ ಆಟದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರೆ, ಕಾಲೇಜ್ ತರುಣರೂ ಬಾಗಿಲು ಬಳಿಯೇ ನಿಂತು ಶಬರಿಯ ಹಾಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. (ಆದರೆ ರಾಮನಿಗಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ.) ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ NGOಗಳು ಸಂಗೀತದ ಪರಿವಿಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು D.A. ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದುದೂ. factory ಯವರೂ bonus ಬಗ್ಗೆ ಸೀರಿಯಸ್ ಮಾತುಕತೆಗಳೂ, ಕೆಲವಾರು ಹೆಂಡಂದಿರೂ ಅತ್ತೆಯಮೇಲೆ ದೂರು ಹೇಳಲು ಶ್ರೀರಾಮನ ಸಾಮೀಪ್ಯವನ್ನೇ ಬಯಸಿದ್ದುದೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ದೃಶ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕನ್ಯಾಪಿತೃಗಳು ಜಾತಕ ಹಿಡಿದು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕೊನೆ ದಿನ ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದುದು ಈ ವರದಿಗಾರನ ಸ್ವಂತ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು.

ಒಂದಂ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಶನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ಅತ್ತೆ-ಸೊಸೆಯರ ವಾದ-ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಗದೆ ಶ್ರೀರಾಮನ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಗೆಡವಿದರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅತ್ತೆಮ್ಮನವರು ಸೀತೆ, ಒಡವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡರಂತೆ. ಅವಿವಾಹಿತ ತರುಣರೊಬ್ಬರು, ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ರಸವತ್ತಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದರು.

ಚಪ್ಪರದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬರು ಬೈನಾಕುಲರ್ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿದ್ದುದು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಸಂಗೀತಗಾರರ ಕಡೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಖಾಸಗಿ ವಿಷಯ.

ಸಂಗೀತಗಾರರಿಗೆ ಮಾವೂಲಾಗಿ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಹಾಕಿ ಅವರ ಊಹಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಭಿಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಜೀರ್ಣಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಂಗೀತಗಾರರ ಹಾವ ಭಾವ, ಕೈ ಓಡಾಟ ಬಹಳ ರಸವತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಕೈಯನ್ನು ಪಿಟೀಲುವಾದನದ ಮುಖದ ಬಳಿ ತಿವಿದು sudden ಆಗಿ ವಿಮಾನದಂತೆ ಮೇಲೇರಿ ಮತ್ತೆ ತಕ್ಷಣ ಕೆಳಗೆ air dive ಮಾಡಿ, ಈ ಬಾರಿ ಅದಂ ಮೃದಂಗವನ್ನು ಬಾರಿಸಿತ್ತದ್ದವರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಾರತಿ ಎತ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಜಾರಿಸಿದಾಗ ಊದುಕೊಳಲೆ pant ಹಾಕಿದ್ದವನೊಬ್ಬ ಅದಂ classius clay style ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವಾದ್ಯಕಾರರು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಹಾಡಲಾ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನ “ಕೆಟ್ಟಿವೋ” ಎಂದು ಓಡಿಬಂದಂದು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವರದಿಗಾರನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು.

ಚಪ್ಪರದ ಮುಂದಿದ್ದ ವಿಶಾಲವಾದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನೂರಾರು ‘ರಸಿಕರಿಗೆ’ ಒಳಗೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೇ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ತರುಣರು ತಮಿಳು ಹರಿಕಥೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದದೂ ಅವರಿಗೆ ರಾಮನವಮಿಯಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ‘ಆಸಕ್ತಿ’ ಯನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಂಗೀತೋತ್ಸವದ ಖಜಾಂಚಿಗಳು ರಶೀತಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು Duplicate ನಂಬರ್ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮುದ್ರಿಸಿರುವ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಸ್ನೇಹಿತರೆದುರಿಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಂಗೀತಗಾರರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು, ಹೆಚ್ಚುವೊತ್ತಕ್ಕೆ ರಶೀತಿ ಪಡೆಯುವ ಖಾಸಗೀ ಶಾಲಾ ಮಾಲೀಕರ ಗುಟ್ಟನ್ನು ತಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಂಡು ಬಂದಿತು.

ಬಾದಾಮಿ ಹಾಲೆಂದೂ ಬಣ್ಣದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಬೆರೆಸಿ cool drinksಗೆ ಪೆಪ್ಪರ್‌ಮೆಂಟ್ ಪುಡಿಯನ್ನು ಬೆರೆಸಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೀರು ಕುಡಿಸಿದ ಅಂಗಡೀಕಾರರ ಮುಖದಮೇಲಿದ್ದ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯನ್ನು ಈ ವರದಿಗಾರ ಕಂಡ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾಮೂಲು ಮಂಗಳಾರತಿ ತಟ್ಟೇದು ಗೋಲುಕದ ದುಡ್ಡು ಮಾಯವಾಗಿದ್ದು ಅವೆಲ್ಲಾ ನೆಗ್ಲಿಜೆಬಲ್.

ಸಡಗರವೇ ಸಡಗರ ಪ್ರಸಾದ ಹಂಚುವ ಸಮಯವಾದುದರಿಂದ ಈ ವರದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮಂಗಳ.

ವರದಿಗಾರ—ಎಚ್ಚೇಎ

ಉಗಾದಿಯ ಎಣ್ಣೆ ನೀರು

“ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗ ಉಗಾದಿಗೆ ಅಮ್ಮ ಎಣ್ಣೆ ನೀರು ಹಾಕಿದ್ದಳು. ಅದಾದ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು. ಅಪ್ಪ ಎರಡನೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ನಾನು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅನಾಥಾಲಯ ಸೇರಿ ಓದು ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗೂ ಪ್ಯಾಸಾಯಿತು. ರ್ಯಾಂಕೂ ಬಂತು. ರೈಲ್ವೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿನ್ನ ಸೋದರಮಾವ ಪೂನಾಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ ನನ್ನ ಭೇಟಿಯಾದಾಗ, ನನಗೆ ಮದುವೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿದಾಗ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ನನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದ. ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಅಂತ ಮೂರು ದಿನ ರಜ ತೋಗೊಂಡು ಬಂದಾಗ ನೀನು ಎಣ್ಣೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಅಂತ ನಾನು ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ನೆನೆಸಿರಲಿಲ್ಲ ಕಣೆ ಪಾತು” ಎಂದು ರಂಗೈಯ್ಯ ಹಿಂದಿನ ಸಂಜೆ ಎಲಡಿಕೆ ಜಗಿಯುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ.

“ನಮ್ಮನೇಲಿ ವಾರಕ್ಕೆರಡು ಸರ್ತಿ ಎಲ್ಲರೂ ಎಣ್ಣೆ ನೀರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅಂದ್ರೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಉಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತೆ. ಕಣ್ಣು ಆಂಗೈ ಅಂಗಾಲು ಉರಿ ಬರುತ್ತೆ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ನೀವು ಎಣ್ಣೆ ನೀರು ಕಾಣದೆ ಇದ್ದರೆ, ಪಾಪ! ಎಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತೋ!” ಎಂದು ಪಾತು ಮರುಕದ ಮಾತಾಡಿದಳು. ಅವಳ ಕೈ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಗಂಡನ ಕೈ ಬಲು ಬಿಸಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಹಳ್ಳೀಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಪಾತು, ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದಳು. ಎಣ್ಣೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಜನ ಇರ್ತಾರೆ ಅಂದರೆ ಅವಳಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರೂಪಿನ ಸೊಂಪು ಹಿರಿಯ ಮನೆತನ, ಇದನ್ನು ಕಂಡವ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದ. ಷಹರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಎರಡು ದಿವಸ ಕಲಿಸಿದರೆ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಹೆಂಡತಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಆಸೆ.

“ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಎದ್ದು ಎಣ್ಣೆ ಒತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿ ಅಂದ್ರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ನೆನೆದಮೇಲೆ ನಾನೇ ಬಿಸಿಬಿಸಿಯಾಗಿ ಹಂಡೆ ನೀರು ಹಾಕ್ತೀನಿ. ಆಮೇಲೆ ಬಿಸಿಬಿಸಿ

ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೊಗೊಳ್ಳಿ. ಆಮೇಲೆ ತಾಳಂಪಿಟ್ಟು ತುಡು ಕೊಡ್ತೀನಿ. ತಿನ್ನೋರಂತೆ. ಹಬ್ಬದ ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಹಸಿವಾಗುತ್ತೆ, ನೋಡಿ ಮೈ ಹೇಗೆ ಹಗೂರಾಗಿರುತ್ತೆ ಅನ್ನೋದು ಅನುಭವಿ ನೋಡಬೇಕು” ಎಂದು ಪಾತು ಮಾರನೆ ಬೆಳಗಿನ ಯೂಮದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ, ಗಂಡನ ತಲೆಗೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಹತ್ತಿತು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಉಗಾದಿಯ ತಗಾದೆಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆನೀರು ಹಾಕುವಾಗ ಸೀಗೆಕಾಯಿ ಪುಡಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬಹುದು ಅಂತ ಕೂಡ ಅನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ.

ಮನೆ ಅಳಿಯನೇ ಮೊದಲು ಎದ್ದೋನು. ಪಾತುವನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದ. “ಇನ್ನು ಕತ್ತಲು ಕತ್ತಲಾಗೇ ಇದೆ. ಇಷ್ಟುಬೇಗ ಏಳಬೇಕೇನೇ ?” ಎಂದ. ರಜಾ ಕಣೆ, ಈಗಲೂ ಬೇಗ ಏಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಬೇಜಾರು ಎಂದು ಗೋಗರೆದ.

* * * *

ಇಬ್ಬರೂ ಎದ್ದು ಬಚ್ಚಲಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಮನೆಯವರೆಲ್ಲಾ ಅಭ್ಯಂಗನ ಮುಗಿಸಿ ಅಳಿಯನಿಗಾಗಿ ಬಚ್ಚಲಮನೆಯನ್ನು ತೆರವುಮಾಡಿದ್ದರು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಯ ಹಂಡೆ ! ಕೇಳಬೇಕೆ ? ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ನೀರು ಕಂದಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಪಾತುವಿಗೂ ಸಡಗರ. ಚಾಲೂಕು ಗಂಡನಿಗೆ ತಾನು ಎಣ್ಣೆ ಒತ್ತಿ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಸಂಭ್ರಮ. ಅವರಮ್ಮ ಎಣ್ಣೆನೀರು ಹಾಕಿದ್ದರ ನೆನಪು ಇದೆ. ನಾನೂ ಎಣ್ಣೆ ನೀರು ಹಾಕ್ತೀನಿ. ಯಾರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಿತವಾಗಿ ಹಾಕಿದರು ಅಂತ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿ ಎಂದು ಅವಳ ಯೋಚನೆ.

ಮಣೆಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿದಳು ಗಂಡನನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ಒತ್ತಿ ಆದಷ್ಟು ತಿಕ್ಕಿದಳು. ತನ್ನ ತೋಳು ಸುಸ್ತಾಗುವತನಕ ತಿಕ್ಕಿದಳು.

“ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ನನೆಯಲಿ ಅಂದ್ರೆ ಇಲ್ಲೇ ಕೂತಿರಿ, ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಬೇಕೆ ? ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಿ” ಅಂತ ಪಾತು ಹೋದಳು.

ಹಣೆ ಮೇಲೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಎಣ್ಣೆ ಹನಿಗಳು ಹುಬ್ಬುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ಮುಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಳಿಯ ಕಾದು ಕುಳಿತ.

* * * *

ಪಾತು ಬಂದಳು “ನೀರು ಹಾಕ್ತೀನಿ ಬಚ್ಚಲಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ ಅಂದ್ರೆ” ಅಂದಳು ಹಂಡೆ ನೀರನ್ನು ಎರಡು ಕೊಳದಪ್ಪಲೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬಿದಳು, ಮೊದಲ ಕೊಳ ದಪ ಲೆ

ನೀರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಣ್ಣೀರನ್ನೂ ಬೆರೆಸಿ, ನೀರು ಹಾಕಿದಳು ರಪ ರಪ ಹಾಕಿದಳು. ಆಮೇಲೆ ಸೀಗೆಕಾಯಿ ತಿಕ್ಕಿದಳು. ಆಮೇಲೆ ನೀರು ಹಾಕಿದಳು.

“ನೀರು ತಣ್ಣಗಾಯ್ತು ಅಂದ್ರೆ? ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿನೀರು ಸೇರಿಸಲೆ” ಎಂದಳು “ತಣ್ಣಗೇನಿಲ್ಲ, ಹಿತವಾಗಿದೆ” ಅಂದ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿದವ.

“ತಣ್ಣಗಿರಬಾರದು ಅಂದ್ರೆ. ನೀರು ಬಿಸಿಬಿಸಿಯಾಗಿರಬೇಕು ತಡೀರಿ” ಅಂತ ಹೇಳಿ ಹಂಡೆಯಿಂದಲೇ ಚೊಂಬಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆಗೆದಳು.

ತತ್ಕ್ಷಣ ಗಂಡನ ಮೇಲೆ ಸುರಿದಳು.

“ಆಯ್ಯಯ್ಯೋ !” ಎಂದ ಗಂಡ. “ಸುಡ್ಡೀಯಲ್ಲೇ ನನ್ನ” ಅಂದ. “ವರ್ಷಾ ವದಿ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಬೇಯಸ್ತೀಯಲ್ಲೇ ನನ್ನ” ಎಂದ.

ಬೇಗ ಎದ್ದು ತಣ್ಣೀರಿನ ಕಡಾಯಿನಿಂದ ತಣ್ಣೀರು ತೊಗೊಂಡು ತಾನೇ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡ.

“ಏನು ಮಾಡಲಿ ಅಂದ್ರೆ ಹಂಡೆಯಿಂದ ನೀರು ತೆಗೆದಾಗ, ತುಂಬಾ ಬಿಸಿ ಯಾಗಿತ್ತು. ಕೈಲಿ ಚೊಂಬನ್ನ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುಕೈ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟೆ” ಎಂದಳು ಮುಂದಿನ ಮಂಡದಿ. ಖನ್ನಳಾಗಿದ್ದಳು ಮಂಡದಿ.

“ಏನಾಯ್ತು ಮಹಾ ಈಗ, ತಣ್ಣೀರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಉರಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಿನಗೆ ನಾನು ಎಣ್ಣೆ ನೀರು ಹಾಕ್ತೀನಿ” ಎಂದ ಅಳಿಯ. “ಬೇಡ ಅಂದ್ರೆ. ಗಂಡ ಸರಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ನೀರು ಮುಖ್ಯ. ಆಮೇಲೆ ಅವ್ವು ಎರೀತಾಳೆ ಮೈ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಕಾಫಿ ತಂದಿರ್ತೀನಿ” ಎಂದಳು ಪಾತು.

ಹಲ್ಲು ಇದ್ದವಗೆ ಕಡಲೆಯೂ ಸಿಕ್ಕಿ
ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹಸಿವೂ ಇದ್ದೊಡೆ
ಡೊಳ್ಳು ಬೆಳೆಯುವುದು ಸಹಜವಯ್ಯಾ !

ಏಪ್ರಲ್ ಪಾಠಗಳು

ಅಯ್ಯ ಚಿರಂಜೀವಿ,

ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಹೆದರಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ನಾನಿದೇನೆ. ವರ್ಷವೆಲ್ಲ ಹೋಟಲಂ, ಸಿನಿಮಾ, ಮ್ಯಾಚು ಕಾವೆಂಟ್ರಿ ಅಂತ್ರ ಶಿಳ್ಳಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬೀದಿಬೀದಿ ಅಲೆದು ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಹಾಳಾದ್ದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಬಂತು. ನಿನಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ಒಗ್ಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉರಿ ಬಿಸಲಂ ಬೇರೆ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಓದಲಂ ಅಥವಾ ಉರಂ ಹೊಡೆಯಲಂ ಈಗ ಸಾಧ್ಯವೆ ” ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆದರೆ ಹಾಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಏನೇನೋ ಓದಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಕುಣಿದಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ವಿದಳಿನಲ್ಲೂ ಹಾಗೇ ! ಸಾಲದು ಅಂತ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಚಿತ್ರ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ನಿನಗೆ ಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವೂ ಗೊತ್ತು. ಬಿಡಬೇಡ. ಅದನ್ನೂ ನೋಡು ಇಂಟ್ರವಲ್ ಕೊಡ್ತಾರಲ್ಲ, ಆಗಲಾದರೂ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಸುಲಭ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮೂಲ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನಾದರೂ ಗ್ರಹಿಸು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸು ಮಾಡುವುದೇನೂ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿನ ಹಾಗಲ್ಲ ಕಾಲ ಈಗ. ೫ ನಿಮಿಷಗಳೊಮ್ಮೆ ಸ್ಲ್ಯಾಟ್ಸ್‌ಗಳು ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಬರಬಲ್ಲವು ಅಂದ ಮೇಲೆ ನೀನು ಇಡೀ ವರ್ಷ ಓದಲೇಬೇಕು ಅಂತ ಎಲ್ಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಓದುವುದ ಕ್ಯಾದರೂ ಏನಿದೆ ? ಇಷ್ಟಾದರೂ ಏಜ್ಲಾನ ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗಿಬಾ. ನನ್ನ ಕಾಟಕ್ಯಾದರೂ ಹೋಗಿಬಾ. ಏನುಬೇಕಾದರೂ ಬರಿ. ಅಂದ ಹಾಗೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇತಾನೆ ? ಒಂದು ಪೊಟ್ಟಿ ಹುರಿಗಾಳು ಕೊಂಡು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಈ ಪಾಠಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೆಲಕು ಹಾಕು. ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನೀನೂ ಒಬ್ಬ. ದಡ ಹಾರಬಹುದು ಹಾರು.

ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆ

(ಪುನರಾವರ್ತನೆ)

ಚರಿತ್ರೆ ಎಂದರೆ ಏನು ?

ಸತ್ತ ಧೊರೆಗಳ ಕಥೆಗಳಿರುವ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಚರಿತ್ರೆಗಳಿವೆ.

ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಸೂತ್ರ :—ಯಾವ ದೊರೆಯು ಚರಿತ್ರೆ ಕೇಳಿದರೂ ನೀವು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಒಂದೇ ಉತ್ತರ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉತ್ತರಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಉದಾ : He was a great king. ಈಗಲೇ ಇರೋದು. ಇಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ಹಾಕಬೇಕು. great king ಎಂದಮೇಲೆ ಅವನ ರಾಜ್ಯ ಹೇಗಿರುತ್ತೆ ? ಬರೀರಿ : “During his time the country was politically strong and economically sound” ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ಗೆ ೨ ನಂಬರು ಬಂತು ಅಂತ ಇಚ್ಛೋ. ಆಮೇಲೆ ದೊರೆ ಎಂದಮೇಲೆ ಅವ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿರಲೇಬೇಕು. ಯಾರಮೇಲೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದ ? ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಬೇಡ. ಇಂಥವರಮೇಲೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನೋ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. He waged many wars ಅಂತ ಬರಿ ಸಾಕು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಏನಾಯ್ತು ? ಯಾರಾದರೂ ಗೆದ್ದಿರಬಹುದು, ಅವನೋ ಇವನೋ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. He won ಅಂತ ಬರಿ. ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಇಷ್ಟು ಯುದ್ಧದ ವಿಷಯ. ಆಮೇಲೆ ರಾಜನು ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಉಪಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. (1) ಸಾಲು ಪಂಚಗಳನ್ನು ನೆಡಿಸಿರುವುದು (2) ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿರುವುದು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಬರೆದಮೇಲೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಎಗ್ಜಾ ಮಿನರ್ ತತ್ತರಿಸಿ ಬೀಳಬೇಕು. ಬರಿ : “He died in the end”

ಉರುಹೊಡಿ

He was a great king

During his time the country was economically sound and politically strong.

He waged many wars

He won

He planted many trees

He Dugged many wells

In the end He died.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆ

ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಮೂಲವಾಸಿಗಳು : ಏಷ್ಯ ದೇಶದವರು ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸಿ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಮೂಲವಾಸಿಗಳೆನಿಸಿದರು. ಮೊದಲಿಗೆ ಇವರ ಭಾಷೆಯು ಶುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇವರ ಭಾಷೆಯು ತುಂಬಾ ಕೆಟ್ಟದೆ. ಶುದ್ಧವಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ರೂಪವು ಏಷ್ಯ ಖಂಡದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಗರ್ವಿಸಬಹುದು.

ಜೂಲಿಯಸ್ ಸೀಜರನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ?

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗ ಕಸ್ತೂರ್ಮಣಿ ಇಲಾಖೆಯು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಜೂಲಿಯಸ್ ಸೀಜರನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಸೀಜರನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ :

ಸೀಜರನು ಜೀವನವು ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದುದು. ಇವನು ಸತ್ತಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದನು. ಬ್ರೂಟಸ್ ಎಂಬುವನು ಸೀಜರನನ್ನು ಇರಿದು ಕೊಂದನು. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಜ್ಯೂರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಸೀಜರನು ಸತ್ತಾಗ ಆತನ ಬಾಯಿಂದ ಬಂದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಿ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಕತ್ತು ಹಿಸಿಕಿ ಸೀಜರನ್ನು ಸಾಯಿಸಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

14ನೆ ಲೂಯಿ ;—ಇವನನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಲೂಯಿಯು ಸಾಯಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದನು.

ಡಾಂಟೆ :—ಈತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಿಟೀಲು ತುಂಬಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದು ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಅದನ್ನು ಕೊಯ್ಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಡಾಂಟಿಯು ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಯಿತು.

ಪೀಟರ್ ದಿ ಗ್ರೇಟ್, ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ದಿ ಗ್ರೇಟ್, ಫ್ರೆಡ್ರಿಕ್ ದಿ ಗ್ರೇಟ್ ಇವರ ಜೀವನೋಪಾಯ ದೊರೆತನ 'ಗ್ರೇಟ್' ಎಂದು ಇವರ ವಂಶದ ಹೆಸರು. ಆನು ವಂಶಕ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ

Law of gravitation : ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೂವರು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು :

1. ನ್ಯೂಟನ್
2. ನಾಲ್ಫೀಕರ್
3. ಅ. ರಾ. ಸೀ.

ಸೂತ್ರ : $E = M C^2$

E=Energy M=Mass (ನ್ಯೂಟನ್)

M=ಮಾಸ್ ದೋಸೆ (ಅ. ರಾ. ಸೆ.)

ಭೂಮಿಗೆ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಇದೆಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವುದು.

ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಬಳಸಬೇಕಾದ ಪದಗಳು : Force Motion. ನೇಚುರಲ್ ಸೈನ್ಸ್ ಉಪಯೋಗವೇನು ?

ನಾವು ಜೋರಾಗಿ ತುಳಿದಷ್ಟೂ ಬೈಸಿಕಲ್ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನೇಚುರಲ್ ಸೈನ್ಸ್.

ವೇಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ?

ಎತ್ತರವಾದ ಗೋಪುರದಿಂದ ಧೂಮಿಕಿದರೆ ವೇಗವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವೇಗ ಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರದ ಗೋಪುರವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Simple machine ಕೆಲಸಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ?

ತಿರುಗುವ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಕೈಕೊಟ್ಟರೆ ಚಕ್ರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವವರಿಗೂ ಚಕ್ರವೂ, ಕೈಯೂ ತಿರುಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು ?

ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು ಪಾಸಿಟೀವ್, ನೆಗಟೀವ್. ಪಾಸಿಟೀವ್ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿ. ನೆಗಟೀವ್ ತುಂಬಾ ಅಗ್ಗ. ದೀಪದ ಹುಳುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಬಾಟೆನಿ

ಗಿಡವುಗಳ ಕಲೆಗೆ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದು ಹೆಸರು. ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜಾತಿ : ಗಿಡಗಳು, ಹೂವುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು. ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಿಗೆ ಗಿಡವನ್ನು ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಇದು ಗಿಡವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಆತನು ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಗಿಡಕ್ಕೂ ತರಕಾರಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅನುಭವವೂ, ಜ್ಞಾನವೂಬೇಕು. ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಶಬ್ದವನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಇದು ಗಿಡ, ಇದು ತರಕಾರಿ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಹೇಳಬಲ್ಲರು.

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ

“ಸಮಾಜವೆಂದರೇನು” ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಧಗಳು ?

ಹೆಂಗಸರ ಗಂಟಿಗೆ ಸಮಾಜವೆಂದು ಹೆಸರು. ಹಿಂದೆ ಗಂಡಸರ ಸಮಾಜಗಳಿದ್ದವು. ಉದಾ : ಆರ್ಯಸಮಾಜ, ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ ಸವಿತಾಸಮಾಜ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಈಗ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬಲ್ಲವರಾದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಧಾನಿಯಾದಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯು ನಡೆಯಿತು, ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಹಿರಿಯಕ್ಕನ ಸಮಾಜವೆಂಬ ಹೊಸ ಸಮಾಜವು ಎಲ್ಲಾ ಊರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿತು. ವಜ್ರದ ಓಲೆ ಧರ್ಮಾವರದ ಸೀರೆಗಳು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಈಗ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಬಳಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ರೇಖಾಗಣಿತ ಅರ್ಥಾತ್ ಜಾಮಿತ್ರಿ

ಪ್ರವೇಯ :—ಒಂದು ತ್ರಿಭುಜದ ಎರಡು ಬಾಹುಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೋಣ, ಇನ್ನೊಂದು ತ್ರಿಭುಜದ ೨ ಬಾಹುಗಳಿಗೆ ಕೋಣಕ್ಕೆ ಸಮವಾದರೆ ಆ ತ್ರಿಭುಜಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಸಮ.

ಎರಡು ತ್ರಿಭುಜಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :—

A B C. Δ P Q R Δ

Proof :—ΔABC comes and sits on Δ PQR.

ಸಂಸ್ಕೃತ

ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷನಲ್ಲಾಗಲೀ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಬರೆಯಬಹುದು. ವೈಸೂರಿನವರು ತಿರಳು ಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಬಹುದು.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಪದಾರ್ಥವೂ ಭಾವಾರ್ಥವೂ ಮುಖ್ಯ. ಉದಾಹರಣೆ :—
“ಸಿದ್ಧಾಂತ ಕೌಮುಂದಿ” ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ : ಸಿದ್ಧಾಂತ—ಸಿದ್ಧಾಂತನ

ಕೌ—ಹಸುವು

ಮುಂದಿ—ಮುಂದಿಯಾಗಿದೆ

ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಸಿದ್ಧಾಂತನಹಸುವು ಮುಂದಿಯಾಗಿದೆ.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟುನೋಡಿಕೋ. ಸಿನಿಮಾ ಹೇಗಿತ್ತು.

ಹಾ. ರಾ.

ರುದ್ರಭವನ

ನಮ್ಮ ಧಣಿಗಳು ಸತ್ತಾಗ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಶವದ ಹಿಂದೆಯೇ ಗೌರವ ಸೂಚಿಸಲು ಹೋದೇವು. ಸತ್ತು ಹೋದವರೇ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಆದರೂ ಎಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಎದುರಿಸುವಂತ ಬಂದೆಂಬುದು ತಾರ್ಕಿಕ, ತಿರುಗಿ ಅವರ ಮನೆಗೆ ತರಕಾರಿ, ಸೌದೆ ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೋ ಎಂದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯ ಇತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗಲೇತನಕ ಇದ್ದು, ಖಂಡಿತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ ಅಂತ ಹೋಗಿದ್ದೆ.

ಸ್ಮಶಾನದ ಕೇವಲ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ದೊಡ್ಡ ಬೋರ್ಡ್‌ಹೌಸ್ ಕಾಣಿಸಿತು. “ರುದ್ರ ಭವನ” ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಫಲಾಹಾರಮಂದಿರ ಎಂದಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರೂ ಫಲಾಹಾರಕ್ಕೆ ಬರಾರೇ? ಸತ್ತವರನ್ನು ಸುಡುಕ್ಕೆ ಬಂದವರು, ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅಥವಾ ಈ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆಯೇ?” ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ದಹನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ್ದರು, ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಆಯಿತು. “ಠಪಾರ್” ಅಂತ ಸಿಡಿದ ಶಬ್ದ ಆಯಿತು. ಇನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದೆನ್ನುವ, ಸೂಚನೆ ಅದು. ಬಂದಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಇಬ್ಬಿಬ್ಬರಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದರು. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತ ನಾನೂ ಹೊರಬಿದ್ದೆ.

ಸಂಜೆ ೫ ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಎರಡು ಮೂರು ತಾಸು, ನಡೆದೂ ನಿಂತೂ ಸುಸ್ತಾಗಿತ್ತು. ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಆ ಹೋಟಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲು ಕಾಫಿ ಕುಡಿದರೆ, ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನಿಸಿತು. ಯಾರ್ಯಾರೂ ನೋಡಿದರೆ? ಎಂದು ಸಂಕೋಚವಾಯಿತು. ತಲೆಮೇಲಿದ್ದ ಟವಲಿನಿಂದ ಮುಖವನ್ನು ಅರ್ಧ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಆ ಹೋಟಲೊಳಕ್ಕೆ ಪುಣಕ್ ಅಂತ ನುಗ್ಗಿದೆ. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಭದಹಿಂದೆ ಕೂತೆ. ಕಾಫಿ ತಾ ಎಂದು ಮಾಣಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಕೂತೆ ಇದೀನಿ, ನಮ್ಮ ಜತೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು, ಒಬ್ಬರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಬರುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಕರ್ಮಮಾಡಿಸಿದ ಧಡಿಯ ಪುರೋಹಿತರೂ ಬಂದರು.

ಎಲ್ಲರೂ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದರು. ಕೆಲವರು ಉದ್ದಿನ ವಡೇನೂ ತಿಂದರು. ಕತ್ತಲು ಕತ್ತಲಾಗಿದ್ದ ಆ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತಂಡಿ ತಿನ್ನಲು ಅನುಕೂಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು.

ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗಲಿ ಆಮೇಲೆ ಹೊರಬಿದ್ದರಾಯಿತು ಅಂತ ಕತ್ತಲೆಮೂಲೇಲಿ ಕಂಭೆದಹಿಂದೆ ಕೂತಿದ್ದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೋದರು. ನಾನೂ ಇನ್ನೇನು ಹೊರಡಬೇಕು !

ನಮ್ಮ ಕೇರಿ ಡಾಕ್ಟರು ವೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಪಟಗಟ ಅಂತ ಹೋಟಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಬಂದವರೇ ಗಲ್ಲದ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಣಿ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಆಮೇಲೆ ಕಾಸು ಕೊಡಲು ನಾನು ಹೋದೆ. ಜನ ಯಾರೂ ಇತ್ತಿಲ್ಲ. ಡಾಕ್ಟರು ಯಾಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರ ಪಾಲಿನ ಕಮಿಷನ್ ಇಸುಕೊಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು ಎಂದ ಮಾಣಿ.

ವಹವ್ವಾ ಎಂದು ಹೊರಬಿದ್ದೆ.

“ಪ್ರಸಾದ್”

ಇವರೇ ಸ್ವಾಮಿ, ಮೊನ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಂದ್ ಆದ ದಿನ ಔಷಧಿ ತರುಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಲಾರಿ ಛಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು.

+೫ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರ ಪತ್ರ ೫+

ಕೊರವಂಜಿ ಸಂಪಾದಕರ ಸನ್ನಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರ್ ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ಬರೆಯುವುದೇನೆಂದರೆ,

ಸ್ವಾಮಿನ್, ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುವುದು ನನಗೆ ತೀರಾ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುನಿಷಿಯೊಬ್ಬರು, ಸಾರೋಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ. ಯಾವ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಡೆದುಬರುತ್ತಿದ್ದ ಜಡ್ಡು ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಪಿತ್ತನೆತ್ತಿಗೆರಿ ಅವರು ಆ ಸಾರೋಟಿಗೆ ಗುಮ್ಮಿ ತಮ್ಮ ಅಸುವನ್ನು ನೀಗಿ ಕೊಂಡ ನೆನಪು ನನಗೆ ಮರಂಕಳಿಸಿ, ನನ್ನ ಪಾಡೂ ಹಾಗೆ ಹಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನಿಸಿದೆ. ಈಗೀಗ ಈ ಶಾಲೆಯ ಬೋಧಕರಾಗಿ ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದ ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳೇ ಬರುತ್ತಿರು ವುದು ಸ್ವತಃಹರ್ವಾದ ಸಂಗತಿಯಾದರೂ ಅವರು ಕೊಡುವ ಕಿರುಕುಳ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತ ರನಾದ ನನಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಾರದು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ನನ್ನ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಪುಟ್ಟಸಾಮಿಯನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊ ಳ್ಕೋಣ. ಅವನು ಜಮೀದ್ದಾರರ ಪುತ್ರ. ಚಿನ್ನ ಬೆಳೆಯುವಂತ ಭೂಮಿ ಪಡೆದಿ ರುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ. ಅವನು ಬರುವುದು ಅವರಪ್ಪನ ಪ್ಲಿಮತ್ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ. ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರನಾದ ನಾನೇ ಎರಡು ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ ನಡೆದುಬರುವಾಗ, ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇವ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಕೆರಳಿಸುತ್ತಿ ದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನೂ ಸಹಿಸಿದರೂ ಶಾಲೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಇವನ ಕಾರಿನ ಸುತ್ತ ಶಾಲಾ ಬಾಲಕರು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು. ಲಗ್ಗೆಯನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತ ಶಾಲೆಯನ್ನೂ ಮರೆತು ಕೂಡುವುದು ವಿಷಾದವಾದ ಸಂಗತಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಾಗೂ ಅವನು ಅದನ್ನು ಕಿವಿಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ, ನನಗೇ ದಬಾಯಿಸಿದ.

“ನಿಮಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ, ನೀವು ನಡೆದುಬರ್ದೀರಾ ಅಂತಂದ್ರೆ, ಕಾರಿರೋ ಕಂಳವಾದ ನಾನೂ ನಡೆದು ಬರಬೇಕೇನ್ರಿ?” ಅಂತ ನನಗೆ ಬುದ್ದಿ ಹೇಳಿದ. ಅವನು ಕಾರಿರು ವುದರಿಂದ, ಒಂದು ಪಿರಿಯಡ್‌ನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪಿರಿಯಡ್‌ನೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಐದು ನಿಮಿಷ ಕಾಲಾವಕಾಶದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಶಾಲೆಯನ್ನೂ ಸುತ್ತಾಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಹುಡುಗರೆಲ್ಲಾ ಅವನನ್ನೂ ಅವನ ಕಾರನ್ನೂ ಸರ್ಕಸ್ಸಿನ ಬಫೂನಿನ ಆಟವೆಂಬಂತೆ ಪಾಟ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನೂ ಮರೆತು ನೋಡುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೂ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಮುನಿವೆಂಕಟಪ್ಪನದು ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯ ಐಲಾಟವಾಗಿದೆ. ಇವನು ಇರುವ ಲಕ್ಷಣ ಅಷ್ಟೆ ಇದ್ದರೂ. ಇವನು ಶೃಂಗರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೀತಿ ಯಾವ ನಾರಿಯರನ್ನ ಸಾಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ, ಕೆನ್ನೆಗೆ ರೋಜು. ಮುಖಕ್ಕೆ ಪೌಡರನ್ನ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡು, ಎಂಥಾ ಸೆಖೆಯಾದರೂ

ಉಲ್ಲನ್ ಸೂಟು, ಕೆಂಪುರಂಗಿನ ಟೈಯಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಗೋಲ್ಡ್ ಫ್ಲೇಕ್ ಸಿಗರೇಟು ಡಬ್ಬ, ಕಡ್ಡಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಕಪ್ಪು ಕನ್ನಡಕದೊಂದಿಗೆ ಈ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಅವನು ರುಸ್ತುಂ ಕೇಡಿ ಕಂಡಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಮುಲಾಜಿಲ್ಲದೆ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಕೋಟು, ಮುಚ್ಚಿದ ಕಾಲರನ ಶರಟು, ತಲೆಯ ರುಮಾಲು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಟೀಕಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಘಟೋದ್ಗಜನಂತೆ ಅಟ್ಟಹಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೂಡುತ್ತಾನೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಅವನು ಭೋದಿಸುವ ಪಾಠ ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ. ಯಾವ ಬಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ, ಯಾವ ಬೂಡ್ಡಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ, ಅವನ ಕಪ್ಪು ಕನ್ನಡಕದ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೇ ಅವನು ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಕದ್ದು ಸಿಗರೇಟು ಸೇದುತ್ತಿದ್ದುದು, ನೋಡಿದ ಸಿನಿಮಾ ಕಥೆಗಳೂ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಣಿತದ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೆಡ್ಮೇಸ್ಟರನಾದ ನನಗೆ ರೇಗೂಲ್ಲವೆ. ಆದರೆ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಕಡೆಯವ ನಾದ್ದರಿಂದ ಹೇಗೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಉಕ್ತಲೇಖನ, ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಮಾಸ್ಟರನ ಸರಸ ಮೇಡಂನ ಸರಸ ಸಲ್ಲಾಪಗಳುತೂ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆಕೆಯ ವೇಷಭೂಷಣ ನಡಗೆಯ ಬಳಕು, ಬಿಂಕದ ನಾಚಿಕೆ, ವೈಯಾರದ ವೈಖರಿ ಕೋಪ ರಸವನ್ನೂ ಉಕ್ಕಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಿನ ಪುಟ್ಟಸಾಮಿ, ಶೋಕಿಲಾಲ ಮುನಿವೆಂಕಟಪ್ಪ ಇವರೊಡನೆ ಅವಳ ಲಲ್ಲೆ ಮಾತುಗಳು ಸರಸಸಲ್ಲಾಪಗಳು ಅತಿರೇಕ ವಾದರೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕಂಠಿತಿರಬೇಕಾದ ಪಾಡು ನನ್ನದಾಗಿದೆ. ಬಾಲಕರಿಗೆ ಇಂತಹ ಬೋಧಕರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ ಎಂದು ವ್ಯಥೆಯಾದರೂ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. “ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಿ” ಅಂತ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ “ಈ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ನಾವೇನೂ ಜೀವಿಸಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಇದು Smoke-Money ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಬೇಕಿದ್ದೆ ನಾನೂ, ಪುಟ್ಟಸಾಮಿ, ಸರಸ ಮೇಡಂ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಐದೈದು ರೂಪಾಯಿ ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀವಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ನೀವಿರಿ.” ಅಂತಂದ ಮುನಿವೆಂಕಟಪ್ಪ, ಈ ಕೇಡಿಗನ ಚುಚ್ಚುವ ಮಾತು, ಪುಟ್ಟಸಾಮಿಯ ಜಂಬದ ನಗೆ. ಸರಸಮ್ಮನ ಇರಿಯುವ ನೋಟ, ನನ್ನನ್ನೂ ಹತವೀರ್ಯನನ್ನಾಗಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕಿಂಕರ್ತವ್ಯಮೂಢನಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಪುಟ್ಟಸಾಮಿ ಪ್ಲಿಮತ್‌ಗೆ ಗಂಮ್ಮಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಯ ತಂಟೆಯೇ ಬೇಡ ಎಂದು, ಕಣ್ಣನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಕಪಿಯಂತೆ ಇರಲೇ ? ಯಾವುದಕ್ಕೂ ತಾವು ಒಂದು ಬುದ್ಧಿಯವನಾತಂ ಹೇಳುವಿರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

—ಕೆ. ಎನ್. ಕಿಟ್ಟನ್

ಬು ಧ ರೇ ಖಾ

ರಂಗನಗೌಡನ ಮಗ ಸಿದ್ಧನಗೌಡ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದರು ಅಂದಾಗ ಗುಂಡೂರಾಮನಿಗೆ ಬಲು ಖೇಷಿಯಾಯಿತು. ಆ ಊರಿನಲ್ಲೇ ಏಕೆ, ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲೇ ಸಿದ್ಧನಗೌಡ ಅಂದರೆ ಹೆಸರುವಾಸಿ. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲಿ, ದರೋಡೆಯಾಗಲಿ, ಸತ್ಕಾರಕೂಟ ಆಗಲಿ, ಸತ್ತವರಿಗೆ ತಿಥಿಮಾಡಲಿ, ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧನಗೌಡ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು, ಅಥವಾ ಹಿಂದೆ ತೆರವರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಹತ್ತೂ ಉಪಾಯಗಳನ್ನೂ ಹೂಡಿ, ಹತ್ತೂ ಮನೆಗಳನ್ನೂ ದೋಚಿ ದೊಡ್ಡ ಗೌಡ ಆದಿದ್ದ. ಕಡೆಗೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಜುಜುಬಿ, ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಕನ್ನ ಗತ್ರಿ ಹಾಕಬೇಕು, ಆಗ ಕಿಸೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ತುಂಬುತ್ತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಚಿವರುಗಳು, ಪುಠಾರಿಗಳು, ಸರಕಾರದ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ತರಹ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಸಿದ್ಧನಗೌಡ ಹೇಳಿದ ಅಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಗ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಶಹಭಾಸ್‌ಗಿರಿ ದೊರಕುತ್ತೆ ಅಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಹಾಗೂ ಅವರ ಕೈಯಿನ ತೀಟೆ ಅಥವಾ ಮೈಯಿನ ತೀಟೆ ತೀರುತ್ತಲೂ ಇತ್ತು.

ಗುಂಡೂರಾಮ ಅದೇ ಊರಲ್ಲಿ ಹಾಯ್‌ಸ್ಕೂಲ್ ದಾಟಲಾರದೆ, ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಂತ ಚಾಣಾಕ್ಷತನದಿಂದ, ಹಸ್ತ ಸಾಮಂದ್ರಿಕನಾಗಿದ್ದ. ಮೂರುಕಟ್ಟಿಯ ಮುಂದುಗಡೆ ಹೋಟಲ ಒಳ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ, ಪಾರ್ಕಿನ ಬೆಂಚಿನಮೇಲೆ, ತನ್ನ ಕಸುಬನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತ ಕಾಲ ತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಇಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು, ಕೈ ನೋಡಿ ಫಲ ಹೇಳಿದರೆ ಅಂತ ಕೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಕೊಟ್ಟಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಇಂತಹವನಿಗೆ ಸಿದ್ಧನಗೌಡರ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದರು ಅಂದರೆ ಶುಕ್ರಮಾರ್ಕನ ದೆಸೆ ಬಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ? ಸಿದ್ಧನಗೌಡರ ಅಂಗೈ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಫಲ ಹೇಳಿದ, ಗುಂಡೂ ರಾಮಯ್ಯ, ಅಂದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗ ಬಯಸುವವರು, ಮಂತ್ರಿ ಪಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ ಭಯವಿರುವವರು, ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೂ, ಗುಂಡೂರಾಮಯ್ಯನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಲೇಬೇಕು.

ಅಂದಮೇಲೆ ಗುಂಡೂರಾಮಯ್ಯನ ಭವಿಷ್ಯ ಉಜ್ವಲ. ತಾನೇ ಒಂದು ಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ರೇಖಾಮಂದಿರ ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಸುಬನ್ನು

ಭವ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದು, ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ನೌಕರರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕಕ್ಷಿಗಾರರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಟೈಪ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬಹುದು. ೧೫ ನಿಮಿಷದ ಭೇಟಿಗೆ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಅರ್ಧ ತಾಸಿನ ಭೇಟಿಗೆ ೩೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಹೀಗೆ ವೈದ್ಯರುಗಳು ಪಂತ್ತು ವಾರಾಂಗನೆಯರ ತರಹ ಬಿಲ್ ಏರಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಗಂಡೂ ರಾಮಯ್ಯ ಕನಸು ಕಂಡ.

ಗಂಡೂರಾಮ ಅವರಿವರನ್ನು ಕಂಡು ಸಿದ್ಧನಗೌಡನ ಅಂದಿನ ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಏನಿರಬಹುದು ಎಂದೂ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡ. ಚುನಾವಣೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಎಂಟು ತಿಂಗಳುಗಳಿದ್ದರೂ ಸಿದ್ಧನಗೌಡ ಮಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಿ ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಕಸರತ್ತುಮಾಡಬಹುದು ಎನಿಸಿತು. ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧನಗೌಡರ ಹೆಸರ ಜತೆಗೆ ಅಶ್ವತ್ಥಕಟ್ಟೆಯ ನಾಗೂ ಬಾಯಿಯ ಹೆಸರು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಕೇಳಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಾಗ “ಕೋಂಗ್ರೇಸ್” ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದೂ ವದಂತಿ ಇತ್ತು, ನಾಗೂ ಬಾಯಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ಯಾರು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಮೂರುಕಟ್ಟೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಾನ ಹೋಗುತ್ತೆ ಅನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ದೊಡ್ಡ ಹರಂಕು ಬಾಯಿ ಆಕೇದಂ. ಸಿದ್ಧನ ಗೌಡನಿಗೆ ಆಕೆ ಮನೇನ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದೂ ಆಸೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಆಕೆ ಮನೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ಅದೊಂದೂ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರೆ ಆಜೂಬಾಜು ಇದ್ದ ತನ್ನ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನೂ ಬಡಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಂತ ಸಿದ್ಧನ ಗೌಡನ ಆಸೆ. ಆದರೆ ನಾಗೂಬಾಯಿ ಏನೂ ಮಾಡಿದರೂ ಮನೇನ ಮಾರುಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದ ಐದೂ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ, ಗಂಡೂರಾಮ. ನಂತರ ಸಿದ್ಧನ ಗೌಡರ ಮನೆಗೆ ಹೋದ.

ಮನೆಯ ಹೊರ ಹಜಾರದಲ್ಲೇ ಸಿದ್ಧನಗೌಡರ ಒಡ್ಡೋಲಗ. ಊರ ಪಟಿಂಗ ರೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ವರ್ಗಬೇಡುವ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರುಗಳು, ವರ್ಗ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೆವಿನೂ, ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳು, ಆದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಎಂದೂ ಕೇಳುವ ಮಿಡ್‌ವೈಫರು, ಆಗಬಹುದಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಎಂದೂ ಬೇಡುವ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಪೆಬಲ್ಲುಗಳು, ಎಲ್ಲರೂ ನೆರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಯಥಾಪ್ರಕಾರ. ಆ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡೂ ರಾಮ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಸಿದ್ಧನ ಗೌಡರು “ಬಾಪ್ಪ ಇತ್ತ ಬಾ” ಅಂತ ಕರೆದರು.

ಎಲ್ಲರೆದುರಿಗೂ ಕೈ ತೋರಿಸಿ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳು ಅಂದರೆ ತೊಂಬಾವಂಚಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲ್ಲ! ತೋಚಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆಯೂ ಇಲ್ಲ! ಹತ್ತೂ ಜನರ ಎದುರಿಗೆ ತಾನೂ ಹೇಳಿದ್ದು ಬಹಿರಂಗವಾಗುತ್ತಲ್ಲ! ಎಂದೂ ಗಂಡೂರಾಮನಿಗೆ ಅಳಂಕಿತಂ.

ಹೆದರಿಕೊಂಡೇ ಸಿದ್ಧನ ಗೌಡರು ಕೂತ ಬಳಿಗೆ ಹೋದ. ಎದುರಿನಲ್ಲೇ ಮುಂದೂಡಿಕೊಂಡ “ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದರಂತೆ, ಅದಕ್ಕೇ ಬಂದೆ. ಯಾವ ಸೇವೆ ಹೇಳಿದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ” ಎಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೇಳಿದ.

ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಸಿದ್ಧನ ಗೌಡರಂತಹವರು, ತನ್ನನ್ನೂ ಕರೆಕಳಿಸಿ ಕೈತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿಯಾದರೂ ಬರುತ್ತೆ, ಕಂಡ ಹತ್ತೂ ಜನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಜಾಹಿರಾತು ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಬಂದಿತ್ತು,

ಸಿದ್ಧನ ಗೌಡರು ಎದುರಿಗಿದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದರು. ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊದಲ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ, ಏನನ್ನೋ ಕಾಮ್ಯವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಉತ್ಸಾಹಿ ಗಂಡು ಕತ್ತೆಯಂತೆ, ಒಮ್ಮೆ ಹುಸಿ ಕೆಮ್ಮಿದರು, ಎಲ್ಲರ ಗಮನವೂ ಸಿದ್ಧನಗೌಡರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಯಿತು.

“ನೋಡ್ರಲಾ ! ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕೋಣ. ಅದಂ ಹಣ್ಣೋ ಕಾಯೋ ಹೆಂಗಾಗ್ತದೋ, ಶಿವ ಬಲ್ಲ. ಹಂಗೂ ಇವ ಕೈ ನೋಡಿ ಮುಂದೂ ಗೋದನ್ನು ಹೇಳ್ತಾನೆ ಅಂತ ಮಂದಿ ಅಂದಿದ್ದರು. ಕೇಳೋಣು ಅಂತ ಕರೆಸ್ತೆ” ಎಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ನಂತರ ಗುಂಡೂರಾಮನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದರು.

“ಎಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಲಗೈ ಇತ್ತು ತೋರಿಸು” ಅಂದರು.

ಅಲ್ಲಾ ! ನಿಮ್ಮ ಹಸ್ತ ಓದುಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಂದಿರೋದಂ. ನನ್ನ ಕೈ ನಿವಂಗ್ಯಾಕೆ ತೋರಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ತೊದಲುತ್ತು ಗುಂಡೂರಾಮ ಕೇಳಿದ.

“ಎಲಾ ಮಗನೇ ! ಕೈ ನೋಡಿ ಹೇಳೋನಿಗೆ ಬಾಯ್‌ಗೆಲವು ಇರಬೇಕು. ವಾಕ್ ಸಿದ್ಧಿ ಇರಬೇಕು. ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಡೀಬೇಕು. ಹಂಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಅವನ ಕೈನಲ್ಲಿ ರೇಖೆ ಪಸಂದಿರಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಮುರುವನಿಗೆ ಕೈ ತೋರಿಸಿ ಅವಲಕ್ಷಣ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನೇನು ಮಂಕನಾ ! ಎಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಕೈ ತೋರು !”

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಗುಂಡೂರಾಮನ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡರು. ಅದ ರಲ್ಲಿದ್ದ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ವಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿದರು.

“ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಇವನ ಆಂಗ್ಯ. ಬುದ್ಧಿರೇಖಾ ಅನ್ನೋದಂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ತುಂಡು ಬಿದ್ದಿದೆ. ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಇದ್ದಹಾಗೇನೆ. ಹೃದಯ ರೇಖಾ ಮಾಸಲು ಮಾಸಲು ಒಂದು ಸೆರಗಿಗೆ ಗಂಟು ಬಿದ್ದು ನರಳೋ ಜಾಯಮಾನ ಇಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ ರೇಖೆ ಗಳು ಸುಮಾರಿವೆ. ಒಂದು ಅನಾಥಾಲಯ ತುಂಬಬಹುದು.

ಎಲಲಾ ! ಬುಧರೇಖಾ ಬಲು ಪಸಂದಾಗಿದೆ. ವಕ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ಭಾರಿ ಐತೆ.” ಎಂದು ಉದ್ವೇಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಹಜ ಭಾಷೆಗೆ ತಿರುಗಿದರು. ನಂತರ ಮೌನ ಆದರು.

“ಬಾ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ” ಅಂದರು, ಸಿದ್ಧನಗೌಡರು.

ಗುಂಡೂರಾವನು ಸ್ವಲ್ಪ ರೀವಿಯಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧನಗೌಡರನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ. ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಡೂರಾವನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೈಯನ್ನು ಸಿದ್ಧನಗೌಡರು ತೋರಿಸಿದರು. “ ಈಗೊಂದು ಕಾರ್ಯ ಹಿಡಿದೀನಿ. ಹೆಂಗಾಗ್ತದೆ ಹೇಳು ಅಂದರು.

ಗುಂಡೂರಾವ ಅವರ ಕೈಯನ್ನು ನೋಡಿದ. ಬಹಳ ಯೋಚಿಸಿದ. ನಂತರ ನುಡಿದ. “ ಗೌಡರೇ ! ತಮಗೂ ಹಸ್ತ ಸಾಮಂದ್ರಿಕದ ಪರಿಚಯ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗಿದೆ. ತಾವೂ ನೋಡಿಕೊಂಡಿಯೇ ಇರುತ್ತೀರಿ. ತಮಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದಮೇಲೆ ನನಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಅನುಮಾನವೇ ನನಗೂ ಅನುಮಾನ. ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಅತಿ ನಷ್ಟ ಆಗುತ್ತೆ, ಆದರೆ ಫಲ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಧನರೇಖೆಗೆ ದ್ವೀಪ ಆತುಕೊಂಡಿದೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯರೇಖೆ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ ಈಗ ಕೈಕೊಂಡ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡೋದು ವಾಸಿ. ಹಣವಾದರೂ ಉಳಿಯುತ್ತೆ. ಏನಿಲ್ಲ ಅಂದರೂ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿಯುತ್ತೆ” ಎಂದ.

“ ಹಂಗೆ ಅಂತೀಯಾ ? ” ಎಂದರು ಸಿದ್ಧನ ಗೌಡರು.

ಬುಧ ರೇಖಾಬಲವಿದ್ದ ಗುಂಡೂರಾವ ಈಗ ಹೆದರಿಯಾನೆ ? ಅದೂ ಆ ರೇಖಾಬಲ ಸಿದ್ಧನಗೌಡರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಾಗ.

ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಕಡ್ಡಿ ತುಂಡುಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ. “ ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಫಲ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಹಣದ ವೆಚ್ಚ, ಹೆಸರು ಕೆಡುತ್ತೆ.” ಎಂದ.

ಹಜಾರದ ತನಕ ಆದರದಿಂದ ಜತೆ ಬಂದು ಗುಂಡೂರಾವಯ್ಯನನ್ನು ಸಿದ್ಧನ ಗೌಡರು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು. ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ.

ಅವತ್ತು ಸಂಜೆ ಗುಂಡೂರಾವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಗೂ ಬಾಯಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದ, “ ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಿದ್ಧನಗೌಡರು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳಿ ಬಂದೆ. ಇನ್ನೂ ಮೇಲೆ ಬಹುಶಃ ಅವ ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆ ಬಿಟ್ಟಾನು. ನೀವು ಧೈರ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು. ಅವ ಬಲಶಾಲಿ ಪುಢಾರಿ ಅಂತ ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೆ ಖರ್ಚು ಹಾಕಿ ಸಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಮಾಡಿಸಿ ” ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ.

ನಾಗೂಬಾಯಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಹಗೂರಾಯಿತು. “ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಮಂದನೆಗಳು. ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಕೊಡ್ತೀನಿ. ಬೇಡ ಅನ್ನದೆ ತೊಗೊಪ್ಪ ” ಎಂದೂ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದಳು.

ಗುಂಡೂರಾವನ ಕೈಯಿನ ಬುಧರೇಖೆಗೆ ಧನರೇಖೆ ಕೊಂಡಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು.

—ಕುಮಾರ್

★ ನೋಡುಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮೋಜು ★

ಆಗ ನನಗೆ ಎಂಟು ವರ್ಷ ಆಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಮಲ್ಲಿಗೆ ಜಡೆ ಹಾಕಿ ನಮ್ಮಮ್ಮ ಒಂದೊಂದೂ ಸರ್ತಿ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಿಕ್ಕ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಪುರುಚಲು ಕೂದಲಿನಲ್ಲೇ ಡಬ್ಬಲ್ ಜಡೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಲಿ ಬಾಲದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದ ಜಡೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲಿ ಅಂತ ಭಾರಿ ರಿಬ್ಬನ್ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು, ಅಮ್ಮ. ಆದರೂ ನನಗೆ ತುಂಬು ಜಡೆ ಇದ್ದವರನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಹೊರವಾಗಿ ಕೂದಲು ಬೆಳೆದಿದ್ದವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಹೊಟ್ಟೇಲಿ ಹೇಗೋ ಆಗ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಶಾಲೇಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿಲ್ಡಾ ಮ್ಯಾಡಂ ಇದಾರಲ್ಲ, ಅವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಒಂದು ತರಹಾ ಆಗ್ತಿತ್ತು, ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಡ್ರಿಲ್ ಮಾಡೋವಾಗ ಹೀಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಅಂತ ಆಕೆ ನನ್ನ ಕೈ ಕಾಲಗಳನ್ನು ನೇರಮಾಡಿ, ಒಡಲನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು, ಆಗಾಗ. ಉಬ್ಬು ಹಲ್ಲಿನ ಆಕೆಯ ಬಾಯಿಂದ ಎಂಥದೋ ಒಂದು ದುರ್ನಾತ ಮಾತುಗಳೊಡನೆ ಹೊರಸೂಸುತ್ತಿತ್ತು. ದೂರ ಹೋದರೆ ಸಾಕಪ್ಪಾ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದರೆ ದೂರ ಹೋಗಿ ನಿಂತು ಆಕೆ ಡ್ರಿಲ್ ಮಾಡಿಸುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ನೋಡುಕ್ಕೆ ಅದೊಂದೂ ಮೋಜು. ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಎತ್ತರವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಸಿಪಾಯಿತರಹ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು, “ ರೈಟ್ ಟರ್ನ್ “ ಅಂತ ಕೂಗಿ ಜಟ್ಟಂತ ಬಲಗಡೆಗೆ ಯೋಕು ಕೊಟ್ಟು ತಿರುಗಿ ನಿಂತ ರಭಸಕ್ಕೆ, ಆಕೆಯ ಜಡೆ ಎಡ ತೋಳಿನ ಮೇಲಿನ ತನಕ ಚುಂಗು ಹಾರಿಸಿ ನಂತರ ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಳಗಿಳಿದು ತೊಡೆಯ ಅರ್ಧದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕೂಗು ಹರಿದಹಾಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಲ್ಡಾ ಮೇಡಂ “ ಅಟೌಟ್ ಟರ್ನ್ “ ಮಾಡಿದರೆ, ಆಕೆಯ ಉದ್ದಾನೆ ಜಡೆ ಕೂಡ ಅಟೌಟ್ ಟರ್ನ್ ಮಾಡಿ ತೋಳಮೇಲೆ ಹಾದು, ಎದೆ ಮೇಲಿಳಿದು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನೋಡುಕ್ಕೇ ಒಂದು ಮೋಜು.

ಉಳಿದ ಮ್ಯಾಡಂಗಳೆಲ್ಲ ಹೆರಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಇಲ್ಲವೇ ಕರಗ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ತಲೆಮೇಲೆ ಬುಟ್ಟಿ ತರಹ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮ್ಯಾಡಂಗಳು, ಅರ್ಧ ತಿರುಪತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಜುಂಗಿನ ತರಹಾ ಕೂದಲನ್ನು ಬಿರಿ ಬಿರಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಡ್ರಿಲ್ ಮಾಡಿಸುವ ಮ್ಯಾಡಂ ತಲೆಕೂದಲನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮೂರು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದ ತರಹ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೇನು ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದಳೋ, ಅಥವಾ ಹೆಂಗಸಿನ ಕೂದಲನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬಾರದು ಅಂತ ಸುವಂಗಳೆಯರ ತರಹ ನಂಬಿದ್ದಳೋ, ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ :—

ಹೊರವಾದ ಉದ್ದಾನೆ ಜಡೆಯನ್ನು ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದ್ರಿಲ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ನೋಡುಕ್ಕೆ ಅದೊಂದು ಮೋಜು.

ಆಕೆ ಬೈಸಿಕಲ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಶಾಲೆಯಿಂದ ವಂದೆಗೆ, ವಂದೆಯಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಬೈಸಿಕಲ್ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೈಸಿಕಲ್ ಕೂಡ ಹೆಣ್ಣು ಬೈಸಿಕಲ್ಲು. ಅಂದರೆ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಇರಬೇಕಾದ ಅಡ್ಡಗಂಬಿ ಇರುಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಹಂಸದ ಕತ್ತಿನ ತರಹ ಆ ಅಡ್ಡಕಂಬಿ ಮುಂದಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ತನಕ ಬಗ್ಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬೈಸಿಕಲ್ ಒಡಲನ್ನು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಹಿಲ್ಡಾ ಮ್ಯಾಡಂ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಪೆಡಲ್ ಮೇಲೆ ಓಡಿ ನಂತರ ಬೈಸಿಕಲ್ಲಿನ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಒಡಲನ್ನು ಹಗೂರಾಗಿ ಇಳಿಸಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕೂರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತು.

ಹಿಲ್ಡಾ ಮ್ಯಾಡಂ ಸೈಕಲ್ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಮೋಜು.

ಆ ಹೆಣ್ಣು ಬೈಸಿಕಲ್ ಕೂಡ ಹಿಲ್ಡಾ ಮ್ಯಾಡಂ ತರಹಾನೇ ರೀಕ್‌ರಾಕಾಗಿತ್ತು.

ಬೈಸಿಕಲ್ ಒಡಲಿನ ಬಣ್ಣವೂ ಮಿಣಗುಟ್ಟುವ ಕಪ್ಪು. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಬೈಸಿಕಲ್ಲಿನ ಚಕ್ರಗಳು, ಸ್ಕಾಟಲೈಟುಗಳ ತರಹ, ವಂತ್ರಿ ಹಿಂದಿನ ಪುಢಾರಿಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಸರಸರ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದುವು. ಕೈ ಹಿಡಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಭದ್ರವಾಗಿರೋದು. ಪೀಠ ಸ್ಥಿರವಾಗಿತ್ತು ಬೆಲ್ ಬಾರಿಸಿದಾಗ ಕಂಚು ಠಣ್ ಅಂದಂತೆ ಶಬ್ದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಪೆಡಲಿನ ಚಕ್ರದ ಹಲ್ಲುಗಳು ಗಟ್ಟಿಗಡಿತವಾಗಿದ್ದು, ಸರಪಳಿಯು ಹೂವಿನ ಸರ ಎತ್ತಿದಂತೆ ಹಗೂರಾಗಿ ಕರ್ಕಶ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲದೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿತ್ತು.

ಬೈಸಿಕಲ್ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಲ್ಡಾ ಮ್ಯಾಡಂ ಅನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಮೋಜು. ಗೂಟ ಬಡಿದಹಾಗೆ ಪೀಠದಮೇಲೆ ಹಿಲ್ಡಾ ಮ್ಯಾಡಂ ಬೆನ್ನ ಬಾಗಿಸದೆ ಕೂರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಉದ್ದಾನೆ ಜಡೆ ಹಿಂದಿನ ಚಕ್ರದ ಕಂಬಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೋ ಎಂದು ಆಕೆ ಜಡೇನ ತೋಳಮೇಲೆ ಎಳೆದು ಎದೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿ, ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಹರಿದಾಡಲು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪೆಡಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಅತ್ತ ಏರಿಸಿ ಇತ್ತ ಇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ತಾಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒತ್ತುತ್ತಿದ್ದಳು “ಪಾಹಿಷದ್ಮ ಬಂಧು ನೇತ್ರ ಪಾರ್ವತಿ ಮನೋಹರ” ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯ ತಾಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೆಡಲುಗಳನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೈಸಿಕಲ್ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ದೀಪ, ಆಕೆಯ ಹಣೆಯ ಕೆಳಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಕಪ್ಪು ಕನ್ನಡಕ, ಇವೆರಡೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದುವು. ಉಟ್ಟ ಸೀರೆಯ ಅಂಚು ಬೈಸಿಕಲ್ಲಿನ ಹಿಂಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಅವಕುಂಠನ ಹಾಕಿದಂತೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸೆರಗು ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಮುಕ್ಕೋಟ ಏಕಾದಶಿಯ ಗಾಳಿಪಟದಂತೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ಗಾಳಿ ಪಟದ ತರಹಾನೇ ಸೂತ್ರದ ಬಿಗಿಯಿಂದ ಹಾರಿಹೋಗದಂತೆ ಬಂಧಿತವಾಗಿತ್ತು.

ಹಿಲ್ಡಾ ಮ್ಯಾಡಂ ಬೈಸಿಕಲ್ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವುದೇ ಎಂದು ಮೋಜು. ನನಗೆ ಆಕೆಯ ಈ ಚಿತ್ರ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಸೂರಾಗಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿತ್ತು.

* * * *

ನನಗೂ ಮೆದುವೆಯಾಯ್ತು. ಶಾಲೆಯ ಓದಿಗೆ ತುಂಡುತ್ತು. ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ,

ಬಸಿರು ಬಾಣಂತನ ಮದುವೆ ಪ್ರಸ, ರೋಗ ರುಜಿನ, ಮುಖ್ಯ ಸಂಸಾರದ ಸಾವಿರಾರು ಮುಖಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲೇ ನನಗೆ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲೇ ಮಂಪು ಬಂದಿತ್ತು. ತಂದೆಯ ಸಹಸ್ರ ಚಂದ್ರದರ್ಶನದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ತೌರಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದಾಗ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದವು.

ತೌರುಮನೆಗೆ ಕಾಲಿಡುವಾಗಲೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದ ಏನನ್ನ ? ಅಂತ. ಹಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಡಂ ಬೈಸಿಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

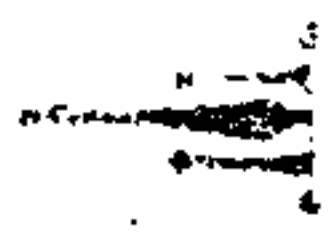
ನೋಡುಕ್ಕೆ ಅದೊಂದು ಮೋಜು !

ಹಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಡಂ ತಲೆಯೆಲ್ಲಾ ನರೆತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಉದ್ದಾನೆ ಜಡೆ ಇತ್ತಲ್ಲ ! ಆರ್ಥ ದಾರಿ ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದೋರ ತರಹಾ ಆಗಿತ್ತು. ಇಲಿ ಬಾಲದ ತರಹ. ಕತ್ತಿನ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಳಿದಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಮೈ ಬಣ್ಣ ಮಿಂಚುತ್ತಿದ್ದ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಇತ್ತಲ್ಲ, ಅದೇ ಮಾಸಲು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತ್ತು. ಬೈಸಿಕಲ್ ಬಣ್ಣ ಕೂಡ ಮಾಸಲು ಮಾಸಲು. ಆಕೆ ಮೈ ನೆರಿಗಟ್ಟಿದಂತೆ ಬೈಸಿಕಲ್ ಬಣ್ಣವೂ ಸುಕ್ಕು ಸುಕ್ಕಾಗಿತ್ತು. ಕೈ ಹಿಡಿ ಜಾರುತ್ತಿತ್ತು, ಚಕ್ರಗಳು ಸುರಂತ ಪುಥಾರಿ ತರಹ ತಿರುಗೋದಂ ಬಿಟ್ಟು, ಧಮ್ಮಯ್ಯ ದಾರಿಬಿಡು ಅನ್ನೋತರಹ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದ ತರಹ ವಿಳಂಬಿತ್ ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಪ್ಪು ಕನ್ನಡಕ ಹೋಗಿ, ಆಕೆ ಚಾಳೀಷ್ ಕನ್ನಡಕ ಧರಿಸಿದ್ದಳು. ಬೈಸಿಕಲ್ ದೀಪ ಕೂಡ ತೊನ್ನು ಬಡೆದವರ ಹಾಗಿತ್ತು. ಪೆಡಲ್ಲಗಳು ಏರುಪೇರಾಗಿದ್ದವು. ಪೆಡಲ್ ಚಕ್ರದ ಹಲ್ಲುಗಳು ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಕೆಯ ಹಲ್ಲುಗಳೂ ಹಾಗೆಯೇನೇ ! ಸರಪಳಿಯು ಹಲ್ಲುಗಳಮೇಲೆ ಹರಿದಾಗ ಕಿರ್ಕ್ ಅಂತ ಶಬ್ದ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕೆಯ ಏದುಸಿರಿನ ಹಿಮ್ಮೇಳದಂತಿತ್ತು. ಪೀಠ ಕುಸಿದಿತ್ತು, ಬೈಸಿಕಲ್ ಒಡಲು ಹಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಡಂ ತರಹಾನೇ ಬಾಗಿತ್ತು. ಗೂನು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ನೋಡುಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದು ಮೋಜು ! ಹಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಡಂ ಡ್ರಿಲ್ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಮಂದುಕಿಯಾದರೆ, ಅವಳ ಬೈಸಿಕಲ್ಲು ಮಂದಿಯಾಗಬೇಕೇ ? ಹದಿನೆಂಟು ಮಕ್ಕಳ ಪೌರೋಹಿತ ಅಪ್ಪ ಸಹಸ್ರ ಚಂದ್ರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿರುವಾಗ, ಈ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿ ಹಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಡಂ ಹೀಗಾಗಬಹುದೇ ? ಆಕೆಗೆ ಏನೋ ಒಂಟಿ ಜೀವನದ ಜುಗುಪ್ಸೆಯಿಂದ ಹಾಗಾಗಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಆಕೆಯ ಬೈಸಿಕಲ್ಲೂ ಮಂದಿ ಕಳೆಯನ್ನು ಸೂಸಬೇಕೇ ? ಅಥವಾ ಸವಾರರ ತರಹಾನೇ ಸವಾರಿ ವಾಹನವು ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕು ಅಂತ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮವೋ ?

ಏನೋ ? ಹೇಗೆ ಇರಲಿ ನೋಡುಕ್ಕೆ ಅದೊಂದು ಮೋಜು, ಇದೊಂದು ಮೋಜು.

—ನಿಾನಾರಾಣಿ

“ಮಗು ಒಳ್ಳೆ, ಕೆಂಪಗೆ ಮುದ್ದಾದ ಕರ್ಪೂರದ ಬೊಂಬೆ ಇದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲೇನೇ ?”

“ನೀವು ಸುಮ್ಮನೆ, ನಿಮ್ಮ ವಕ್ರ ಕಣ್ಣನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಗೂ ಮೇಲೆ ಬೀರಬೇಡಿ. ದೃಷ್ಟಿ ಆದೀತು !”

“ಅಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಮುದ್ದು ಕುಂಪರಿಗೆ ‘ಡಾಲಿ’ ಅಂತ್ಯೇ ಹೆಸರಿಡೋಣ ಅಂದ. ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟಾಯ್ತು.”

ಹೊಲೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಡಾಲಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ವಾಗ್ವಾದ ಶುರುವಾಗಿ, ಹೆಸರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರಲಿ, ಮುಂದೆ ಅವಳು ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಆದ್ದು. ‘ಡಾಲಿ’ ಹೆಸರೂ ಇಟ್ರಾ ಅನ್ನಿ. ಡಾಲಿಯೋ ! ಡೋಲೋ ! ರಂಡೋಲಾಯ್ತು. ಕರ್ಪೂರದ ಬೊಂಬೆ ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ, ಪರಂದಾಮಯ್ಯ, ಪುಟ್ಟಮ್ಮ ಶಿಶು ಡಾಲಿಯನ್ನು ಎರಡು ಕೈತಂಬಾ ಆಡಿಸಿದ್ದೇ ಆಡಿಸಿದ್ದು. ಶಿಶು ಸ್ವರ್ಧಾಲಿ ಮೊದಲ ಬಹುಮಾನ ಬಂದಾಗ ಆನಂದಿಸಿದ್ದೇ ಆನಂದಿಸಿದ್ದು.

ಶಿಶು ಬೆಳೀತು...ಬೆಳೀತು...ಶರೀರ, ಶಾರೀರ ಎಲ್ಲಾ ಅಗಾಧವಾಗೇ ಬೆಳೀತು. ಜೊತೆಗೆ ನಾಲಿಗೆ ರುಚಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೀತು ಅಂದ್ರೆ.

“ನಮ್ಮ ಡಾಲಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದ್ವರ್ಷ. ಆದ್ರೂ ಒಳ್ಳೆ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ. ಏನು ಚೂಟಿ ಅಂತೀರೀ ? ಅವಳ ಮುಂದೆ ಹರಿದು ಹೋಗೋ ಒಂದಂ ಗೊದ್ದು, ಇರುವೇನೂ ಬಿಡೊಲ್ಲಾ. ಎಲ್ಲಾ ಬಡಿದು ಬಾಯ್ಗೆ ಹಾಕೋತಾಳೆ. ತುಂಟೇ...ಬಲು ತುಂಟೆ” ಇದು ಅವನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಾತಾದ್ರೆ. ಅಪ್ಪ ತಲೆ ಚಚ್ಚೋತಾ, “ಈ ರಾವಣಾಸುರ ಹೊಟ್ಟೆ ಮಗೂಗೆ ಹಾಲು ಸಪ್ಪೆ ಮಾಡ್ಲಾರೆ ಕಣೆ. ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೂರು ಪಾವು ಹೀರಿದ್ರೆ, ಬರೋ ಸಂಬಳ್ಳಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನವನಿಗೇ ಹಣ ತೆತ್ತು, ನಾವು ಹೊಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕೋಬೇಕು” ಅಂತ ಹಣ ಹಣ ಬಡ್ಕೊಂಡು ಬೋರ್ಲು ಬಿದ್ದ ಪರಂಧಾವಾಯ್ತು. ಬೊಂಬೆ ಹಾಗೆ delicate ಆಗಿರೋದು ಬಿಟ್ಟು, ಬೊಜ್ಜಿನ ಸೇರಾಣಿ ಬೊಂಬೆ ಆದ್ದು. ಹಾಳು ಹುಡುಗಿ. ಎಲ್ಲೋ ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಕಾಸುರನ ಮೊಮ್ಮಗಳಾಗಿ, ಈ ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಗಳಾಗೇ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ ? ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಬಂಗಾರ ಶೆಟ್ಟಿ ಮನೇಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ರೆ ಬರೀ ಚಿನ್ನದ ನೀರೇ ಕುಡಿಸಿದ್ರೋ ಏನೋ !” ಸಿಡಿಗುಟ್ಟಿದ N.G.O. ಬಡಗುಮಾಸ್ತ ಪರಂಧಾವಂ.

ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ ಅಪ್ಪ. ಡಾಲಿ ಮಿಕ್ಕ ಹುಡುಗೀರ್ ನೋಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರ್ದೊಂಡು. ಬಳುಕುವ ಸೊಂಟ, ನವಿಲಿನಂತೆ ನಾಟ, ಭಂಗಿ, ಹಾರುವ

ಸೆರಗು, ಕಾಲು ಗಜದಲ್ಲಿ ಹೊಲೆದ Short blouse, Beauty models ನೋಡ್ತಾ ನೋಡ್ತಾ ಡಾಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅವಲಕ್ಕಿ ಕುಟ್ಟಿದ ಹಾಗಾಯ್ತು. ಅದು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದದ್ದೇ ಹೆಚ್ಚು! ಅಯ್ಯೋ! ಅವಲಕ್ಕಿ ಮೊಸರು ಜ್ವಾಪಿಸಿಕೊಂಡಳು ಅನ್ನಿ, ತಾನೂ ಮಿಕ್ಕ ಗೆಳೆಯರ ಹಾಗೆ ಕೃಶಾಂಗಿಣಿ, ಶಿಲಾ ಬಾಲಿಕೆಯಂತೆ ಕಾಣ ಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಸಹೃದಯ ಗೆಳತಿಯರ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಲ್ಲಿ ತೋಡಿಕೊಂಡಳು. ಒಕ್ಕೂರಲಿನಿಂದ ಒಂದು ಹಿಂಡು ಧ್ವನಿ ಅವರ valuable ಅಡ್ಡ vice ಉಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರು.

“ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದೋಳೆ ಬರೀ ಹೊಟ್ಟೇಲಿ ಬಿಸಿನೀರಿಗೆ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಒಂದು ಚಮಚ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಹಾಕೊಂಡು ಕಂಡಿಯೆ. ತಿಂಗಳೆನ್ನವುದರೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಮೈ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತೆ” ಅಂದ್ಲೂ ವೈಯ್ಯಾರಿ ವಂದನಾ.

“ನಾ ಹೇಳ್ವಂತೆ ಮಾಡು. ‘ಟಮಿಕಲ್ ತೊಗೊ’. ‘Stey trim and Slim with Temical’ ನಿನ್ನ ಟಮಿ, ಡಮಿ ಆಗುತ್ತೆ ಡುಮಿ” ಅಂತ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದಳು naughty ನಮಿತಾ.

“ನಮ್ಮ ಪುಳಿಚಾರು ಉಟಕ್ಕೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ಸರಿ ಇಲ್ಲ ಡಾಲಿ. ಅನ್ನ, ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ, ಕೊಬ್ಬು ಕರಿದುಂದು ಎಲ್ಲಾ ಬಂದ್ ಮಾಡಿ, ತರಕಾರಿ, ಚಪಾತಿ ತಿನ್ನು. ಕೊಬ್ಬು ತಾನಾಗೇ ಇಳಿಯುತ್ತೆ ಅಂತ ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯ ಸಿಡಿಲೆರಗಿತು ಡಾಕ್ಟರ್ ಮಗಳು ಡೈನಮೈಟ್ ಧೊಂಡಿ ಬಾಯಿಂದ.

ಡಾಲಿಗೆ. ಡೈಲೆಮಾ. ಡಯಟ್ ಮಾಡ್ಬೇಕೋ? ಇಲ್ಲಾ ನಾಲಿಗೆ ಚಪಲ ತೀರಸ್ಕೋಬೇಕೋ? Seasonal ಆಗಿ ತಿನ್ನೋ, ಡಬರಿ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಚಿತ್ರಾನ್ನ ಬಾಂಡಲೆ ಅವರೆಕಾಯಿ ಅಕ್ಕಿತರಿ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು. ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ, ಛಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಬೊಂಡಾ, ಆಂಬೊಡೆ, ಬೇಸಿಗೆಯ ಬೆಲ್ಲ ಸಜ್ಜೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಬಿಟ್ಟಿ ರೋದು ಅಂತ ಗುಂಗಿ ಹುಳ ಡಯಟಿಂಗ್ ಭೂತ ಕೊರೆಯಹತ್ತಿತು.

ಡಯಟ್ ಮಾಡೇ ಬಿಡ್ತೀನಿ ಅಂತ decide ಮಾಡೇಬಿಟ್ಟು. ತೊಗರಿ ನುಂಚ್ಚಿನ ಉಂಡೆ ರಾಶಿ ಜ್ವಾಪಕ ಬಂದ್ರೂ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ದಬ್ಬಿ ನಾಲಿಗೆ ನೀರನ್ನ ನುಂಗಿ ಬಿಡ್ತೊಂಡ್ಲೂ. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ‘ಮಿಸ್ ಇಂಡಿಯಾ’ ಆದ ಕನಸೊಂದು ಕಡೆ ಆದ್ರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಯಾವಂದಲ್ಲಿ ಡಜನ್ ಗಟ್ಟಿ ಜಾಮೂನು, ಸೇರುಗಟ್ಟಲೆ ಕರಿದವಲಕ್ಕಿ ತಿಂದೂ ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವ ನಾಲಿಗೆ.

ಬೆಳಗಾಯ್ತು. ಬಿಸಿ ನೀರು, ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಪೋಲೀಸ್ ಕಳಿಸಿದ್ದ ಕೊಡಗಿನಿಂದ ಬಿಟ್ಟ ಜೇನು ಗುಟುಕರಿಸಿದಳು. ಏಕೋ ರುಚಿ ಪತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಮಂಥಂವನ್ನು ಸರಿದಳು. ಹಾ! ಈಗ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಅಂತ ಚಪ್ಪರಿಸಿ, ಕೊಬ್ಬು ಬಿಡದೆ ನೆಕ್ಕಿ ತೇಗಿ ದಳು. ಪರಂಧಾವೂ, ಪುಟ್ಟಮ್ಮನಿಗೆ ಮಗಳ ವಿಚಿತ್ರ ವರ್ತನೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಯಿತು.

ಉಟಕ್ಕೆ ಕೂತಳು. ಪಾವಕ್ಕೆ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಒಂದು ತುತ್ತು ಕವಿಯಾಗೇ ತಿಂದಳು. ತಾಯಿ, ಅನ್ನದ ತಪಲೆಯೊಳಗೆ ತಲೆಹಾಕಿ ನಿಡುಸಾಯ್ದರು. ಅನ್ನವೆಲ್ಲಾ ಹಾಗೇ ಇರುವಂತೆ ಕಂಡಿತೋ ಏನೋ ! ರಾಶಿಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಡಿಗೆ ಬದಲೂ, ಸಣ್ಣ ಜಾಡಿ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ “ ಕಲಾಸ್ ” ಮಾಡಿ ನೀರಂ ಕುಡಿದು ಎದ್ದಳು ಡಾಲಿ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾಲ್ಕು ಬಟ್ಟಲು ಟಿಫಿನ್ ಕ್ಯಾರಿಯರ್ ಬಂದ್ ; ಎಡಹೊತ್ತಿನ ಉಟಕ್ಕಾಗಿ ವಿಸಾಲಾಗಿದ್ದ ಕ್ಯಾರಿಯರ್ ಸಪ್ಪೆ ಮೋರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ.

ಆಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ತೂಕ ಕಮ್ಮಿ ಆದಹಾಗಿತ್ತು. ಹಂಸಗಮನೆಯಂತೆ ತೇಲಾ ಡಂತ್ರಿ ಹೋದ ಡಾಲಿಗೆ, ಹೊಸಲು ಎಡವಿ ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಪಲ್ವಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಹಿಡಿಶಾಪ ಹಾಕಿ ಏದುತ್ತಾ ಎದ್ದಳು. “Poor Dolly”

ಕಾಲೇಜು ಮೆಟ್ಟಲು ಏರುವಾಗಲೇ ಏಕೋ ಒಂದು ತರಹ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಳಮಳ, ಕಸಿವಿಸಿ. ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನದ ಜಾಗ ಖಾಲಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣವೋ ಏನೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು? ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಎರಡೂ ಪೀರಿಯಡ್ಡು ಕಳೆಯಿತು. ಮೂರನೇ ಪೀರೀಡಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಸುತ್ತು ಬಂತು. ನಾಲ್ಕನೇ ಪೀರೀಡಿನ ವೇಳೆಗೆ ಬವಳಿ ಬಂದಂತಾಯ್ತು. ಕ್ಲಾಸು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಉಣ್ಣಬಹುದೆಂದರೆ ಕ್ಯಾರಿ ಯುರು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕೂತಿದೆ ಎಂದು ಜ್ಞಾಪಕ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಡಾಲಿ ತಲೆ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದೇಬಿಟ್ಟಳು.

ಕಟ್ಟುವಂಸ್ತಾದ ಕಾಲೇಜಿನ ಆಳುಗಳು ಡಾಲಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಪ್ರಿಂಸಿಪಾಲರ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ತುರಿಕಿ ಮನೆಗೆ ಹೊತ್ತು ತಂದರು. ಬೀದಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದುದೇ ತಡ, ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಬಂದ ದೋಸೆ ವಾಸನೆ ಮೂಗಿಗೆ ಬಡಿದುದೇ ತಡ. ಸಂಜೀವಿ ನಿಯಂ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಮೂರ್ಛಿತನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಎದ್ದಂತೆ ಡಾಲಿ “ ಛಂಗನೆ ” ಜಗಿದು ಒಂದೇ ನೆಗೆತಕ್ಕೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಸೇರಿ, ದೊಡ್ಡ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದೋಸೆ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಡಬರಿ ಚಟ್ಟಿ ಮೆದ್ದು ಕೊಳಗ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ಸೂರಂ ಹಾರು ವಂತೆ ತೇಗಿ “ಡಯಟ್ ಮನೆ ಹಾಳಾಯ್ತು !! Diet ಓ ! die at ಓ ! ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು ಈ ಹಾಳು Slimming ಉ ! ಡಯಟಿಂಗ್ ಮಾಡಹೋಗಿ ಡಯಿಂಗ್ ಆಗುತ್ತೆ ಸದ್ಯ ! ಆ ಅಪಸ್ಮಾರದ ಶಬ್ದ ಏಳು ಜನ್ಮಕ್ಕೂ ಈ ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳ ದಿರಲಿ ನಾನು ಈಗ ತಿಂದ ದೋಸೆ ಮೇಲೆ ಆಣೆ ಇಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡ್ತೀನಿ. ಇನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ diet ಮಾಡೊಲ್ಲಾ ಯಾರೂ ಮಾಡ್ಬೇಡಿ. ಹಂಪಾರ್ !!! ಅಂದಳು.

—ಸುನೀತಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ

For 3 way Beauty Treatment....

RAJA
SNOW

AMLA HAIR OIL , KASTURI SOAP

MANYAM & CO. BANGALORE MADRAS MADURAI BOMBAY.

ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯುತ್ತದೆಯೇ ?

ಕೈಕಾಲು ಸೋಲುತ್ತದೆಯೇ ?

ಮೆಡಶಿರ ಬಿಗಿಯುತ್ತದೆಯೇ ?

ಹೀಗಾಗಲು ಮನಸ್ಸಿನ ಆತಂಕಗಳು ಕಾರಣವೇ ?

— ಅರಿತು ಗುಣಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು —

ಮನೋನಂದನ ವನ್ನು ಓ ದಿ

ರೋಗಿಗಳ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವಗಳು — ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ವರೂಪ

ಡಾ|| ಎಂ. ಶಿವರಾಂ, ಬಿ.ಎ., ಎಂ.ಬಿ., ಬಿ.ಎಸ್.,
ಆವರಿಂಡ

ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ

771, ನಿರ್ದೇಶ

೧೭ ನೇ ಕ್ರಾಸ್ ರಸ್ತೆ :: ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ

ಬೆಂಗಳೂರು-೩